

Kolkja

Lasteaed-Põhikool

LISA 3
AINEVALDKOND „Kunstiained“

AINEKAVAD
Kunst, muusika
Õppeaineid õpetatakse eesti keeles

Sisukord

1. ÜLDALUSED	3
1.1. Valdkonnapädevus	3
1.2. Ainetundide jaotus.....	3
1.3. Lõimingu rakendamise põhimõtted ainevaldkonnas.....	4
1.3.1. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.....	4
1.3.2. Valdkonnaülese lõimingu rakendamine.	5
1.4. Üldpädevuste saavutamine kunstiainevaldkonnas	7
1.5. Õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas	12
1.6. Ainevaldkondlikud hindamise erisused	17
1.7. Õppekorralduse erisused	18
1.7.1. Õppe kavandamine ja korraldamine	18
1.8. Õppekeskkond.....	19
2. AINEKAVAD	21
2.1. Kunst	21
2.1.1. Õppeaine kirjeldus.....	21
2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud.....	22
2.1.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti.....	23
2.1.4. Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi	69
2.1.5. Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi	78
2.1.6. Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi	87
2.2. Muusika.....	98
2.2.1. Õppeaine kirjeldus.....	98
2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud.....	99
2.2.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti.....	101
2.2.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi I kooliastmes.....	191
2.2.5. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes	192
2.2.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes.....	193

1. ÜLDALUSED

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida.

Kunstipädevused on:

1. universaalsus, sõltumata õppija east
2. mõtestatud tegutsemise tähtsustamine:
 - uurimuslikkus
 - analüüs
 - reflekteerimine
3. kunstide tõlgendust vajava iseloomu rõhutamine
4. loovuse olulisuse rõhutamine

Põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

1. teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
2. loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
3. mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
4. mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
5. osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
6. on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainetundide jaotus

Kunstiainete valdkonna ainekavades esitatud taotletavate õpitulemuste ning õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti alljärgnevalt:

ÕPPEAINE	Ainetundide jaotus I kooliastmes			Ainetundide jaotus II kooliastmes			Ainetundide jaotus III kooliastmes		
	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass
kunst	2	1,5	1	1	1	1	1	1	1
muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1

1.3. Lõimingu rakendamise põhimõtted ainevaldkonnas

1.3.1. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav loomine ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

1. *kunste on vaja tõlgendada.* Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamiskust;
2. *kunstid toetavad mitmekülgset loovust.* Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpilooovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argilooovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);
3. *kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu.* Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;
4. *kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatu seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega.* Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;
5. *kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult.* Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivseid oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktile. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt

ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõiminguks ühised aspektid:

✚ teose, autori ja loomingu määratlus;

Tuukse näiteid teiste kunstivaldkondade autoritest (nt kirjanikud, lavastajad)

Käsitletakse esimesi nimeliselt teadaolevaid autoreid nii kunstis kui muusika. Kui autor ei ole teada, siis põhjendatakse seda (nt rahvalaulude, vanemate teoste või tänavakunsti puhul);

Erinevate elukutsete paljusus ajaloolises ja nüüdisaja muusika- ja kunstikorralduses (nt impressaario, mänedžer, operaator, galerist, kirjastaja, helirežissöör)

Ajalooline vaade loomingu määratlusele ja võimalustele (nt rahvamuusika ja -kunst kui looming, esitamine ja taasesitamine, *happening* ja *performance*, tänavakunst, stilisatsioon)

✚ esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;

Mõne kindla autori kuvandi loomine ja muutumine kultuuris (nt filmid Beethovenist ja van Goghist, erinevate režissööride, kriitikute, uurijate tõlgendused ja rõhuasetused)

Interpreteerimise erinevus (muusika esitus ja tõlgendamine, kunstis erinevate teemade (nt Madonna lapsega, püha õhtusöömaaeg, teiste kunstnike teoste aproprieerimine (kohandamine)) näited)

kureerimine (nt erinevate teoste valik ja kombineerimine, konteksti loomine, kunstiteoste vahelise seose lavastamine, kontserdikava koostamine, *soundtrack*’i loomine)

kriitik kui professionaalne kunsti mõtestaja, hindaja ja vahendaja

✚ ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);

Teoreetiline ülevaade erinevate kultuuride ajalooliselt mitmemeelelistest etendustest (Antiik-Kreeka draama, Prantsuse õukonna ballett, tummfilm, nüüdisaegne draama- ja muusikalavastus) ja nende põhjal loodud lavastus

✚ nüüdisaegsed mitmemeelelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms);

Video ja *performance*, muusikavideo, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms

Visuaalne album, fotofilm, reklaamfilm

Võib käsitleda heli ja pildi omavahelist mõju. Näiteks katsetada sama visuaali erinevate helitaustadega ja reflekteerida, kuidas kogemus muutub, *soundtrack*’i loomine, animatsiooni helindamine.

Aproprieatsioon nii muusikas kui kunstis: sämpeldamine, remiks, kaver, kollaaž, assamblaaz, pastišš, stilisatsioon, töötlus, orkestratsioon, transkriptsioon ja arranžeerimine.

Kunst ja muusika kui loomemajanduse valdkonnad: kunsti- ja muusikakorraldus, vahendamine, brändimine, kunsti- ja muusika meedia, sisuloome, levitamine ja suunamudimine, festivalid, biennaalid jm rahvusvahelised suursündmused.

1.3.2. Valdkonnaülese lõimingu rakendamine.

Lõimivad õppetegevused aitavad luua terviklikumat maailmapilti, luua loomulikke seoseid ainete vahel ning konteksti ainepädevustele.

Ainevaldkond	Kunstiainete tegevused lõiminguks
Keel ja kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> - suuline ja kirjalik eneseväljendusoskust, diktsioon; - funktsionaalset lugemisoskust;

	<ul style="list-style-type: none"> - infokanalite kasutamise oskust; - kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis; - kirjandusteoste illustreerimine; - laulutekstide mõistmine (keelekümblus); - muusikateooria ja tekstide analüüsimine ja lahti seletamine; - tähtpäevadega seotud tekstide mõistmine ja seostamine kunsti või muusikateosega.
Võõrkeeled	<ul style="list-style-type: none"> - võõrkeelse kirjanduse kasutamine referaatides, uurimustöodes ja loovtöodes; - võõrkeelsete filmide vaatamine; - võõrkeelsete laulutekstide lahtiseletamine ja mõistmine - muusikateooria ja tekstide analüüsimine ja lahti seletamine; - tutvumine kaasaegse kunstiga.
Matemaatika	<ul style="list-style-type: none"> - seoste loomine ja loogiline mõtlemine (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid); - matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmine; - rütmiülesannete koostamine ja lahendamine; - laulude õppimine; - muusikalise kirjaoskuse arendamine (pausid, rütmifiguurid); - geomeetrilised kujundid kunstis (kubism, opkunst) - kompositsiooniõpetus, kuldlõige.
Loodusained	<ul style="list-style-type: none"> - inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära teadvustamine; - looduskeskkond ja selle eluvormide mitmekesisus ning helide, valguse ja värvide omadused; - optiliste ornamentide loomine; - perspektiiviõpetus ja värviõpetus.
Sotsiaalsained	<ul style="list-style-type: none"> - vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel. - tutvumine kaasaegse kunstiga; - tuntud kunstiteoste tõlgendamine ja uurimine; - tutvumine erinevate rahvaste muusika ja kunstiga.

Tehnoloogia	<ul style="list-style-type: none"> - käeline tegevus ning loov mõtlemine; - innovaatiline ideid kavandamine ja praktikas elluviimine (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad). - rütmipillide meisterdamine; - kolmemõõtmeliste kunstiteoste loomine; - muusikainstrumentide valmistamise meetodite tutvustamine; - muusikainstrumentidega heli tekitamise võimalused.
Kehaline kasvatus	<ul style="list-style-type: none"> - kehatunnetuse ja kehateadlikkuse arendamine; - koordineerimise ja selle arendamine; - reaktsiooni- ehk reageerimiskiiruse arendamine; - tähelepanu arendamine; - motoorikat arendamine; - loovliikumise kasutamine muusika kuulamiseks ja meelega väljendamiseks; - õues joonistamine, maalimine; - tegelemine maakunstiga.

1.4. Üldpädevuste saavutamine kunstiainevaldkonnas

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus	
<p>Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid</p>	
EESMÄRK	TEGEVUS
<ul style="list-style-type: none"> - rõhutada kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana; - väärtustada individuaalset ning 	<ul style="list-style-type: none"> - kunstiteose vaatamine ja arutelu; - muusika kuulamine ja muusikateoste analüüs; - kontsertide, muusikaetenduste ja näituste külastamine;

<p>kultuurilist mitmekesisust tegevustes;</p> <ul style="list-style-type: none"> - toetada eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist käsitletavate teemade, analüüsivade kunstiteoste ja- sündmuste kaudu; - õpetada teadvustama kunsti ja muusikat kui eneseväljendusvahendit, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemide lahendusi, austama autorsust praktilise loometegevuse kaudu; - kasvatada teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse. 	<ul style="list-style-type: none"> - ainealased õppekäigud kultuuriloolistesse paikadesse; - ühislaulmine, koorilaul ja osalemine traditsioonilistel kooli kontsertidel ja vallalistel üritustel; - kunstikonkurssidel osalemine; - osalemine erinevatel vabariiklikel ja maakondlikel ainevõistlustel; - eesti riikliku ja rahvakalendri pühade ja tähtpäevade tähistamine; - praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine; - õpilaste loomingu eksponeerimine kooliruumis ja Kolkja Rahvamajas; - dekoratsioonide valmistamine erinevateks kooliüritusteks; - kohtumised kultuuriinimestega; - tihe koostöö Kolkja Rahvamajaga.
<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>Suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - koostööoskuste arendamine ning üksteise toetamine; - kultuurilise ühtsustunde edendamine; - arendada oskust kaitsta oma; - seisukohti ja austada teiste arvamusi; - julgustada õpilasi arutlema ühiskonnas asetleidvate sotsiaalsete probleemide üle ja võtma meetmeid, et nendele teemadele enam tähelepanu pöörata. 	<ul style="list-style-type: none"> - uurimuslikud ja praktilised rühmatööd; - loovtööd; - arutlused ja esitlused; - ühislaulmine ja ühismusitseerimine; - ühistes kunstiprojektides; - õppekäigud ja kontsertreisid; valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppe- ja kultuuri väärtustavates projektides osalemine (erinevad koostööprojektid või heategevuslikud üritused);

	<ul style="list-style-type: none"> - Eesti riiklike tähtpäevade tähistamine ja üritustesse panustamine; - kogukonna kultuurisündmustel osalemine; - kooli ühisüritustel osalemine ja koolile omaste kultuuriliste traditsioonide säilitamine; - ühislaulmine, sh esivanemate lauluvara tundmine; - ühisarutelu kultuuri teemade ja kunstiteoste üle.
<p>Enesemääratluspädevus</p> <p>Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme</p>	
EESMÄRK	TEGEVUS
<ul style="list-style-type: none"> - edendada muusikaliste võimete/oskuste arengut, väljendada end kunstivahendite kaudu; - eneseanalüüsi oskuse arendamine ja adekvaatse enesehinnangu kujundamine; - soodustada (kaasa aitama) algatusvõime, loova kriitilise mõtlemise, uuenduslike lahenduste otsimise ning isikliku ja sotsiaalse identiteedi kujunemist. 	<ul style="list-style-type: none"> - esinemised valla- ja kooli üritustel; - ainealastest konkurssidest ja võistlustest osavõtt; - ühislaulmine, sh esivanemate lauluvara tundmine; - kultuuri- ja sotsiaalteemade käsitlemine (kontserdid ja muusikaetendused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne); - osalemine koguduse kultuuriüritustel.
<p>Õpipädevus</p> <p>Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi</p>	
EESMÄRK	TEGEVUS

<ul style="list-style-type: none"> - aidata oma õpistiili ära tunda ja rakendada; - arendada oskust leida teavet, analüüsida ja tõlgendada, samuti rakendada õpitud materjali uutes olukordades; - julgustada õpilasi looma ise ülesandeid, katsetama uusi oskusi ja harjutama järjekindlalt; - aidata järjepidevalt suurendada õpilase rolli oma õpitegevuse juhtimisel. 	<ul style="list-style-type: none"> - uurimis- ja probleemülesandeid lahendamine; - projektülesanded rühmatööna; - 7. klasside loovtööd, uurimistööd; - iseseisva õppimise päevad.
<p>Suhtluspädevus</p> <p>Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - suutlikkus väljendada oma mõtteid nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades spetsiaalset kunsti erialast sõnavara; - arendada oskust selgelt, sobival ja viisakalt väljendada oma mõtteid nii oma emakeeles kui ka võõrkeeles, arvestades suhtluspartnerite olukorda ja arusaamist ning suhtluse turvalisust; - suutlikkus saada ja anda vajalikku informatsiooni läbi suhtlemise, viisakalt ja mõistlikult oma arvamust esitada ning samal ajal aktsepteerida teiste väärtusi ja eriarvamusi; - arendada oskust lugeda, eristada ja mõista erinevatest infoallikatest pärinevaid tekste. 	<ul style="list-style-type: none"> - kontsertide, muusikaetenduste ja näituste külastamine ja arutlusest osa võtma; - kunstitööde eksponeerimine ja tutvustamine, arutlusest osa võtma; - kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine ja kaitsmine; - aktiivne osalemine kooli koorides, ansamblites ja kunstiringis; - esinemine koguduse kultuuriüritustel.
<p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p> <p>Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja</p>	

<p>igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt</p>	
EESMÄRK	TEGEVUS
<ul style="list-style-type: none"> - arendada oskus sõnastada probleeme, arutada lahendusstrateegiaid, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; - arendada keele, sümbolite ja matemaatika spetsiifiliste meetodite kasutamise oskust koolis ja igapäevaelus; - õpetada nägema (kuulma) ja hindama looduse ilu, mõistma looja (autori, tõlgendaja) ja ühiskonna toimimist; - suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmise vahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; - arendada oskust mõista keskkonna mõju inimesele; - õppida sihipäraselt kasutama uusi tehnoloogiaid (õppida kasutama tehnoloogilisi vahendeid ja uuenduslikke lahendusi). 	<ul style="list-style-type: none"> - näituste, muuseumide külastamine (Ahha Keskus, Energia Avastuskeskus; Tartu loodusmuuseum); - vabas õhus joonistamine, maalimine; - rahvapärandi säilitamine ja populariseerimine; - pillide ja näitlike õppevahendite valmistamine.
<p>Ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust</p>	
EESMÄRK	TEGEVUS
<ul style="list-style-type: none"> - arendada oskust luua ideid, seada eesmärged, koostada plaane ja neid esitleda ja tutvustada; - toetada erinevaid ideede väljendamise ja esitamise viise, 	<ul style="list-style-type: none"> - individuaal- ja rühmatöö, plaanide koostamine, ülesannete jagamine; - uurimuslikke ning probleemipõhise ülesannete lahendamine;

<p>meetodite leidmist, tugevate külgede rõhutamist;</p> <ul style="list-style-type: none"> - õpetada nägema probleeme ja nendes peidetud võimalusi, aidata probleeme lahendada; leida alternatiivseid lahendusi; - julgustada ühistegevusi korraldama, neist aktiivselt osa võtma ja tulemuste eest vastutama; - tutvustada ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega. 	<ul style="list-style-type: none"> - praktiline loovtegevus (omalooming); - tähtpäevade ürituste organiseerimine ja aktiivne osalemine; - esinemine kooli- ja koguduse üritustel.
<p>Digipädevus</p> <p>Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - arendada oskust kasutada uusi digitehnoloogiaid kiiresti muutuvus keskkonnas ja ühiskonnas töötamiseks nii õppimisel, kodanikuna tegutsemisel kui ka kogukondades suhtlemisel; - arendada oskust leida ja salvestada infot digivahendite abil ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; - julgustada osalema digitaalse sisu loomises; - õpetada teadvustama digikeskkonna ohtusid ning oskama kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. 	<ul style="list-style-type: none"> - ühisüritused, muusika- ja kunstiprojektid; - rühmatöö ((infootsing, uute ideede genereerimine, arutelud, esitlused, plakatid jne); - loovtöö (informatsiooni otsimine ja säilitamine); - iseseisvad tööd (infootsing, säilitamine ja jagamine); - digisisu loomine (omalooming, esitlus) ja toimetamine erinevates formaatides.

1.5. Õppekava läbivate temade käsitlemine ainevaldkonnas

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate temadega.

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks

EESMÄRK	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - tutvumine kunsti mitmekülgsede tulemustega igapäevaelus; - valmisolek enda oskuste ja teadmiste täiendamiseks, uudishimu ümbritseva vastu; - enda oskuste esitlemine ning võimaluste leidmine eri eluvaldkondades oma oskuste kasutamiseks; - kunstiga seotud elukutsega tutvumine; - suhtlemis- ja koostööoskuste arendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> - kunstistiilide ja kunstiliikidega tutvumine; - erinevate tehnikate ja töövahenditega tutvumine; - tekstide käsitlemine; - ühislaulmine ja ühismusitseerimine; - arutelud loovtööde kaudu; - töökeskkonna ja töösisu tundmine erinevates asutustes, näiteks muuseumides, hariduskeskustes, töötubades jne.; - näituste ja kontserdi külastamine; - kooli üritustel osalemine.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele

Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks

EESMÄRK	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - keskkonnasäästliku ja jätkusuutliku mõtteviisi kujundamine; - kohalike ja globaalsete keskkonnaprobleemide tundmine; - toetada õpilaste sotsiaalset aktiivsust ja vastutustundlikkust; - väärtustada pärand- ja rahvuskultuuri, ning selgitada, kuidas on keskkonnast ja loodusest sõltuvalt kujunenud inimeste eluviis ja kultuur. 	<ul style="list-style-type: none"> - vaatlused ja ühised õppekäigud; - arutelud ja vestlused visuaalsete näidiste kohta - teemakohaste tekstide käsitlemine ja laulude õppimine; - tutvumine lihtsamate rahvapillide valmistamise näidetega; - erinevatest kunstivaldkondadest saadud teadmiste rakendamine praktilises tegevuses (rütimpillide tootmine taaskasutatud materjalidest, kooliruumide kaunistamine tähtpäevadeks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele

Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks

EESMÄRK	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - arendada koostöövõimet ja arvestada teiste huvidega; - julgustada kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskondlike protsesside kohta; - toetada õpilaste initsiatiivi ja ettevõtlikkust; - julgustada katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. 	<ul style="list-style-type: none"> - rühma ja individuaalsetes töödes probleem- ja uurimisülesannete lahendamine; - arutelud erinevate kunsti- ja muusikateoste põhjal; - ühine loominguline tegevus; - õpetaja poolt ja klassi õpilaste poolt tagasiside saamine loovülesannete kohta ja pidev eneseanalüüs; - kooli- ja kogukonnaüritustel esinemine/osalemine; - õpilaste kaasamine ürituste planeerimisse ja korraldamisse; - osalemine kunstivõistlustel ja näitustel, erinevates projektides.

Kultuuriline identiteet

Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis

Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks

EESMÄRK	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - Eesti rahvakultuuri traditsioonide teadmine ja hindamine; - tutvumine kohaliku ja maailma kultuuripärandiga; - erinevatesse kultuuri traditsioonidesse kui kaasaja kultuuri nähtustesse avatud ja lugupidava suhtumise kujundamine; - uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulise väljenduse väärtustamine; 	<ul style="list-style-type: none"> - aktiivne osalemine kunsti- ja muusikaüritustel, õpilastööde näitustel; - rahvalaulud, rahvapillid, rahvatantsud, laulu- ja tantsupeod teadmine ja hindamine; - rahvalaulude, -muusika ja laulumängude kasutamine rahvakalendri või riiklike tähtpäevade tähistamisel;

<ul style="list-style-type: none"> - ühiste väärtuste kujundamine. 	
<p>Teabekeskond ja meediakasutus</p> <p>Taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas.</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - õpilane õpib kunsti kohta informatsiooni leidma; - visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahenditega tutvumine; - keskkonna visuaalse kujundamise hindamise oskuse harjutamine ja praktiliste lahenduste katsetamine; - tutvuda erinevate andmebaasidega, meediakeskkonna võimalustega ja ohtudega; - tutvuda autorikaitse probleemistikuga. 	<ul style="list-style-type: none"> - erinevate andmebaasidega ja meedia keskkondadega tutvumine ja kasutamine; - informatsiooni leidmine kunsti kohta; - visuaalsete kommunikatsioonivahendite kasutamine loometöös või loometegevuse tulemuste jagamiseks (esitlused, digitaalsed näitused, sotsiaalmeedia sisu jne), samuti õpitakse arvestama autoriõigustega; - Stuudiumi Tera-kaustade võimalused õppematerjalide ja koolitööde esitamiseks.
<p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiasid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas</p>	
<p>Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks</p>	
<p>EESMÄRK</p>	<p>TEGEVUSED</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uudishimuliku ellusuhtumise kujundamine, uuenduste, uute tehniliste võimaluste ja tehnoloogiatega; - erinevate digikeskkondade tutvustamine; - erinevate oskuste ja vahendite kasutamine ning uute võimaluste leiutamine ja katsetamine. 	<ul style="list-style-type: none"> - nüüdisaegsete IKT vahendite kasutamine praktilises loovtegevuses, salvestamisel, esitamisel, samuti kodutööde tegemisel ja õuesõppes; - tutvustamine tehnoloogia arengut läbi aegade muusikas; - katsetamine praktilises loovtegevuses.
<p>Tervis ja ohutus</p>	

Taotletakse õpilase kujunemist vaimset, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele

Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks

EESMÄRK	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - tundemaailma, intuiitse ja loova mõtlemise arendamine; - aidata parandada ja säilitada õpilase vaimset tervist ja heaolu; - teadvustatada kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju; - õpetada lõdvestumist läbi laulmise, muusika mängimise, kuulamise ja rütmiliste liigutuste; - õpetada õpilasi teadlikult kasutama vajalikke töökaitsevahendeid, märkama ohtlikke olukordi ja neid vältima ning vajadusel abi kutsuma; - kujundada õpilastes arusaam hoolivast suhtumisest töövahenditesse ja tööruumi; - õppida jälgida enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis; - suure tähelepanu pööramine erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. 	<ul style="list-style-type: none"> - inspireerivad loomingulised tööd; - muusika kuulamine ja muusikaline liikumine; - kunstiteraapia ülesannete ja tehnikate kasutamine; - tervislike harjumuste ja tervisliku eluviisi arutelu läbi erinevate kunstiprojektide; - liikumispausid; - õuesõppe.

Väärtused ja kõlblus

Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires

Õppe- ja kasvatustegevused läbiva teema kujundamiseks

EESMÄRK	TEGEVUSED
<ul style="list-style-type: none"> - teadvustada kultuuri rolli igapäeva elus; - toetada sallivuse ja lugupidava suhtumise kujunemist, orienteerumisoskust maailmavaatelistes küsimustes; 	<ul style="list-style-type: none"> - erinevate ajastute kunstiteoste ja kunstivoolude tundmaõppimine; - kunstinäituste ja muuseumide külastamine, koos nähtud taieste analüüsimine; - ühistegevus, sh õppekäikudel osalemine;

<ul style="list-style-type: none"> - uute ideede ning isiklike kogemuste loominguulise väljenduse väärtustamine; - õpetada tundma iseennast, märkama oma emotsioone ja vajadusi, aga ka kaaslaste emotsioone ja vajadusi, nende väljendamise võimalust läbi kunstilise tegevuse, - suhtlemisoskuste ja positiivse väärtushinnangute arendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> - aktiivne osalemine ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel konkurssidel ja õpilastööde näitustel.
--	--

1.6. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mittenumbrilise hindamise kasutus ja kooliõppekava väliselt, sh mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga enastjuhtivaiks õppijaiks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptimiseks. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma.

Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

Õpilast suunatakse õppe käigus oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima.

Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärtarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

1. loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
2. huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
3. isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
4. sallivuse areng ja silmaringi avardamine.

Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste järgi võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil).

Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal.

1.7. Õppekorralduse erisused

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

1.7.1. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

1. arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille

- sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
2. võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusimaid käsitlusi, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
 3. taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
 4. võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
 5. kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
 6. kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
 7. rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
 8. rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
 9. kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskkond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
 10. võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitlus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.8. Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse **üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivaldavaba õppekeskkond**, mis rajaneb **usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.**

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline.

Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on **arvestada psühholoogilisi baasvajadusi**. Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad. Seetõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvabad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega.

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja

materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja

- ✚ iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- ✚ 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- ✚ reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- ✚ kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- ✚ videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja

- ✚ muusikategevusteks (sh rühmatööks ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- ✚ mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- ✚ musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- ✚ tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid;
- ✚ salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus hifi, arvuti + kõlarid);
- ✚ muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt;
- ✚ videoprojektor.

2. AINEKAVAD

2.1. Kunst

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapäev. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1. **maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine.** Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2. **kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng,** mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;

3. **õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja,** kes toetab õpilasi kultuuri muutuvast mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloominguga, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdikkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4. kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii **kunstikogemus kui ka õppimiskogemus**. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega. Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgsest käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on:

1. **väljaselgitamine, teadmine, mõistmine** (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
2. **plaanimine ja ideede arendamine** (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
3. **loomine** (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
4. **refleksioon, analüüs ja kriitika** (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires; 2. kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; 3. teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 4. kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust. 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2. teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3. kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4. loob omanäolisusttaotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid; 2. käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust; 3. rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või

	<p>spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid jakompositsiooni;</p> <p>5. analüüsib oma teost ja tööd;</p> <p>6. arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.</p>	<p>disainiobjektide loomisel;</p> <p>4. katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;</p> <p>5. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>6. analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ningühiskonna muutustega üldisemalt.</p>
--	--	---

2.1.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

1.klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - seostab omavahel raamatuillustratsioone ja teksti sisu; - selgitab endale tuttavas keskkonnas (koolis ja klassis) kasutatavaid 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Sümbolid, sildid, liiklusmärgid, õpikute ja raamatute illustratsioonid, mänguasjad, riietus, kaupluste vaateaknad.</p>

	<p>märke ja sümboleid ning nende tähendust;</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab, mida näeb pildil, ruumilises teoses, audiovisuaalses teoses; - nimetab, teoses nähtavaid värve, äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid. <p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - teeb enamasti aktiivselt kaasa nii oma initsiatiivil kui etteantud ülesandeid; - rakendab teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliatsitehnika, savi või plastiliini voolimine jms) ja vahendeid; - väljendab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes. 	<p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted</p> <p>Baaselemendid: Kahemõõtmeline: punkt, joon, . kujund, pind/tekstuur, värv Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum.</p> <p>Kompositsioonipõhimõtted: liikumine, rütm, proportsioon, mõõtmed.</p> <p>Kompositsiooni kirjeldus: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: sirge, kandiline, nurgeline, ümar, sile, kare, krobeline jne Geomeetrilised kujundid.</p> <p>Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires</p> <p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid.</p> <p>Kunstnikud: Raamatuillustraatorid emakeele lugemisvara hulgast.</p>
teema	õpitulemused	Õppesisu/alateemad
KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - teeb enamasti aktiivselt kaasa nii oma initsiatiivil kui etteantud ülesandeid; - rakendab teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliatsitehnika, savi 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid Monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliatsitehnika, savi või plastiliini voolimine, voolimine.</p> <p>Kunstiteooria Primaar- ja sekundaarvärvid</p> <p>Etikett Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi)</p>

	<p>või plastiliini voolimine jms) ja vahendeid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - väljendab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes; - näitab teoselt autori nime; - kirjutab oma tööle nime. 	
teema	õpitulemused	Õppesisu/alateemad
<p>DISAIN JA DISAINIPROTSESS</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliatsitehnika, savi või plastiliini voolimine jms) ja vahendeid. 	<p>Disaini baaselemendid Värv, vorm ja materjal. Tarbeesemed ja levinumad materjalid Looduslikud materjalid: puit, vill, puuvill, savi. Tehismaterjalid: plastik, kile, metall. Eseme, materjali või värvi otstarve, funktsionaalsus ja kasutusmugavus.</p>
<p>KUNSTI, KULTUURI JA ÜHISKONNA SEOSED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab vahendeid ja materjale säästlikult ja ohutult; - korrastab enamasti oma töökoha; - näitab teoselt autori nime; - kirjutab oma tööle nime; - küsib jäädvustatavalt luba enne filmimist või pildistamist; - seostab omavahel raamatuillustratsioone ja teksti sisu; - selgitab endale tuttavas keskkonnas (koolis ja klassis) kasutatavaid märke ja 	<p>Ohutus ja säästlikkus Töövahendite ohutu ja säästlik kasutamine. Ohutus kasutaja tervisele ja keskkonnale. Autorsus ja autoriõigused Autor: kunstnik, illustraator. Teos: maal, joonistus, video, skulptuur. Digitaalsete kujutiste (fotode) tegemise ja jagamise hea tava. Eetika (kuidas olla hea kunstnik, hea publik ja hea kaaslane) Töövahendite ja töökoha korrastamise õiged töövõtted.</p>

	<p>sümboleid ning nende tähendust;</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab, mida näeb pildil, ruumilises teoses, audiovisuaalses teoses. <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab visuaalteosel nähtavat (nimetab äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid, värvid; mis see on, mida ma näen?); - kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid - mida nähtu mulle meenutab, mis siin pildil toimuda võiks?; - kirjeldab etteantud küsimuste toetudes oma töö valmimise protsessi - mida ja kuidas ma tegin, milliseid vahendeid kasutasin? Mida töö tegemisel nautisin? Millised raskused ületasin?; - kirjeldab etteantud küsimustele toetudes valminud tööd - mida ma oma töös näen? 	
--	--	--

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<ul style="list-style-type: none"> - loob ja uurib, kasutades kunsti väljendusvahendeid; - kirjeldab etteantud küsimuste toel enda loometegevust. 	<p>Tervis ja ohutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; <p>Väärtused ja kõlblus:</p>	<p>Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti</p>

	<p>- aktiivõppemeetodid, rühmatöö;</p> <p>- väärtuste edastamine läbi kunstiteoste.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</p> <p>- rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle;</p> <p>- kooli kaunistamine üritusteks;</p> <p>- osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel.</p> <p>Kultuuriline identiteet:</p> <p>- Eesti illustraatoritega tutvumine.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <p>- näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng:</p> <p>- töökeskkonna korrashoid;</p> <p>- keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine;</p> <p>- säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.</p>	<p>keele omandamist.</p> <p>Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid.</p> <p>Kehaline kasvatus - Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis. Temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Keskkonna kujundamine sise- ja välis ruumis. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	---	---

Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Plastiliinist "Köögiljad"	<p>Plastiliinist köögiviljade valmistamine.</p> <p>Õpilaste koostööskuse arendamine ühise eesmärgi nimel tegutsedes ja arutledes.</p> <p>Õppe seostamine teiste õppeainetega (loodusõpetus, matemaatika ja eesti keel).</p>	<p>Erinevate köögiviljadega tutvumine sügisnäitusel. Köögiviljade värvuse ja vormi vaatlemine ning seostamine geomeetriliste kujunditega. Köögiviljade voolimine plastiliinist. Valminud köögiviljade rühmitamine ühiste tunnuste põhjal (värv või vorm), loendamine.</p>

2. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - võrdleb märke (liiklusmärgid, logod, embleemid, sümbolid jms) omavahel ja seostab märgi vorme, värve, kujutatut märgi tähendusega; - tunneb ära tasapinnalised ja ruumilised teosed; - nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike; - leiab teoses soojasid ja külmasid toone ning heledamat ning tumedamat tonaalsust; - leab mis on joon ja pind ning iseloomustab 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, õpikute ja raamatute illustatsioonid, mänguasjad.</p> <p>Teksti, tabelite ja illustatsioonide küljenduse põhimõtted (pealkirja, kuupäeva, autori, pildiallkirja ja teksti paigutamise üldised tavad ja põhimõtted).</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted</p> <p>Baaselemendid:</p> <p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv</p>

	<p>erinevaid jooni vastavalt omandatud sõnavarale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab teoses suurusuhteid ja objektide paiknemist (ees, taga, üleval, all jne)) ning kolmemõõtmelise teose puhul vormi üldisemalt (ümar, kandiline, lapik, püstine jne); - nimetab teoses nähtud kujundeid ja objekte, mis meenutavad tuttavaid kujundeid (ring, ruut, ristkülik jne); - eristab lihtsamate näidete põhjal tehisklikke ja looduslikke materjale (näiteks puit ja plastik); - kirjeldab ühel otstarbel kasutatavate esemete peamisi tunnuseid (näiteks vorm, suurus, raskus, värv) ja arvab, mis materjalist ese tehtud on; - kirjutab oma näitusetööle nimesildi koos töö pealkirja ja muu õpitud infoga; - leiab (virtuaal)näitusel muuseumis, galeriis või koolis teose autori, pealkirja ja näituse pealkirja. 	<p>Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum</p> <p>Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, mõõtmed</p> <p>Kompositsiooni kirjeldus: suurem, väiksem, ühesuused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus: sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline.</p> <p>Geomeetrilised kujundid.</p> <p>Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires</p> <p>Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid</p> <p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto.</p> <p>Kunstnikud, teosed</p> <p>Skulptuur või monument (avalikust ruumist).</p> <p>Tasapinnaline kunstiteos koolist või lähiümbrusest.</p> <p>Raamatuillustraatorid emakeele lugemisvara hulgast.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>Savi või plastiliini voolimine, taimetrükk, sõrmemaal, kuulimaal,</p>

<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS</p>	<p>loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (taimetrükk, sõrmemaal, kuulimaal, akvarell, pointillism, voolimine, ruumiline paberitöö jms), vahendeid enamasti isikupärasel viisil;</p> <ul style="list-style-type: none"> - järgib enamasti õpitud töö- ja ohutusvõtteid; - märkab ühel ja samal otstarbel kasutatavaid esemeid, tuvastab nendest oma lemmiku ning põhjendab oma valikut; - arutleb ja seostab värve tekkinud muljega (näiteks miks kirjutavad õpetajad tavaliselt punase värviga ja miks on keelumärk punane) ja valib esemele selle otstarbega sobiva värvitooni. 	<p>akvarell, ruumiline paberitöö, diatüüpia, paberbatika, kollaaž.</p> <p>Kunstiteooria Primaar- ja sekundaarvärvid</p> <p>Etikett Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi)</p>
<p>teema</p>	<p>õpitulemused</p>	<p>Õppesisu/alateemad</p>
<p>DISAIN JA DISAINIPROTSESS</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat õpitud sõnavara kasutades - nimetab ja kirjeldab teostel nähtavat - mis see on, mida ma näen ja milline see on (kui suur, millise kujuga, mis värvi, milliseid jooni, pindasid, vorme märkab, kuidas need paiknevad?); - kirjeldab küsimustele toetuses enda ja teiste loodud visuaalteose 	<p>Disaini baaselemendid Värv, vorm ja materjal.</p> <p>Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine, info kogumine. - Võimaluste sõnastamine, ettepanekute tegemine, kavandamine. <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi.</p>

	<p>vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid, mõtteid ja tundeid - mida nähtu mulle meenutab? Mis teoses toimuda võiks? Mis mind nii arvama paneb? Millist meeleolu see teos minus tekitab?;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda töö valmimise protsessi - mida ma tegin, kuidas tegin, milliseid vahendeid kasutasin? Mida ma protsessi käigus õppisin? 	<p>Tehismaterjalid: plastik, kile, metall. Eseme, materjali või värvi otstarve, funktsionaalsus. Kasutusmugavus.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTI, KULTUURI JA ÜHISKONNA SEOSED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - korrastab oma töökoha; - toob näite tegevusest, kuidas ta asjakohaselt ja säästlikult kunstitarbeid kasutab; - kirjutab oma näitusetööle nimesildi koos töö pealkirja ja muu õpitud infoga; - leiab (virtuaal)näitusel muuseumis, galeriis või koolis teose autori, pealkirja ja näituse pealkirja. <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat õpitud sõnavara kasutades - nimetab ja kirjeldab teostel nähtavat - mis see on, mida ma näen ja milline see on (kui suur, millise kujuga, mis värvi, milliseid jooni, 	<p>Ohutus ja säästlikkus Töövahendite ohutu ja säästlik kasutamine. Ohutus kasutaja tervisele ja keskkonnale. Töövahendite ja kunstmaterjalide õige säilitamine. Autorsus ja autoriõigused Autor: kunstnik, illustraator. Teos: maal, joonistus, video, skulptuur. Digitaalsete kujutiste (fotode) tegemise ja jagamise hea tava. Eetika (kuidas olla hea kunstnik, hea publik ja hea kaaslane) Töövahendite ja töökoha korrastamise õiged töövõtted.</p>

	<p>pindasid, vorme märkab, kuidas need paiknevad?);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab küsimustele toetuses enda ja teiste loodud visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid, mõtteid ja tundeid - mida nähtu mulle meenutab? Mis teoses toimuda võiks? Mis mind nii arvama paneb? Millist meeleolu see teos minus tekitab?; - kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda töö valmimise protsessi - mida ma tegin, kuidas tegin, milliseid vahendeid kasutasin? Mida ma protsessi käigus õppisin? 	
--	---	--

ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<ul style="list-style-type: none"> - loob ja uurib, kasutades kunsti väljendusvahendeid; - kirjeldab enda ja teiste loometegevust; - leiab seoseid oma loomingu ja teiste eluvaldkondadega. 	<p>Tervis ja ohutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades; - käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; - mõistab töökoha korrashoiu ja ohutuse vajalikkust. Teabekeskond ja mediakasutus: - analüüsib ja kasutab meediamaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt. 	<p>Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti keele omandamist. Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid.</p>

	<p>Väärtused ja kõlblus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis; - väärtuste edastamine läbi kunstiteoste. <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rühma- ja grupidööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle; - probleemide loomingulise lahendamise oskuse arendamine; - kooli kaunistamine üritusteks; - osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel. <p>Kultuuriline identiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti ja vene kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne); - temaatiliste näituste külastamine, töötoad jne. <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaanimine ja ideede arendamine - näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine. <p>Keskond ja jätkusuutlik areng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töökeskkonna korrashoid; - keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine; - säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb 	<p>Trükkimine taimedega, maalimine kivide peal jne.</p> <p>Kehaline kasvatus - vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis. Temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välis ruumis. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Informaatika - multifilmid, internetikeskkond, fotod.</p> <p>Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	--	---

kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.	
---	--

Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Akvarellitehnikas "Sügisvärvides puu"	Tutvustada õpilastele soojasid ja külmasid toone ning heledamat ning tumedamat tonaalsust. Õppe seostamine teiste õppeainetega (loodusõpetus ja eesti keel).	Õues sügisvärvides puude vaatlemine ja puuliikide nimetamine. Puu tüve ja okste joonistamine rasvakriitidega kasutades erinevaid jooni (sirge, kõver, kaarduv). Puu võra värvimine soojades toonides akvarellidega ja tausta värvimine külmades värvitoonides. Valminud teose suuline kirjeldamine.

3. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - selgitab popkultuurist tuttavate tegelaste (koomiksist, filmist, animafilmist, arvutimängust, reklaamidest, mänguasjade) visuaalset isikupära ja karakterit; - leiab lihtsamatelt joonistelt ja skeemidelt (sh toote etiketid, pakendid, dokumendid, kunstiraamatute reproduktsioonid) olulise ja vajaliku info; - nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike; - nimetab lihtsamaid ruumi ja liikumise mulje loomise viise 	<p>Igapäevane visuaalkultuur Logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, kaardid, tabelid ja infograafika, õpikute ja raamatute illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängud, mänguasjad, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad. Koomiks ja piltjutustus. Koomiksi tegelane ja karakteri disain (olulisemad tunnused, seos tegevuse ja iseloomuga). Teksti, tabelite ja illustratsioonide küljenduse põhimõtted (pealkirja, kuupäeva, autori, pildiallkirja ja teksti paigutamise üldised tavad ja põhimõtted). Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted Baaselemendid:</p>

	<p>kahemõõtmelises teoses (nt kattumine, teravus, suurus, liikuvad poosid, liikumise faasid, kiirusjooned);</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab põhivärve ja oskab segada teisi värve; - kirjeldab kunstivahendite (<i>näiteks paber, värv, savi</i>) kasutamise erinevaid võimalusi ja viise; - üldistab õpetaja abiga lihtsamal moel, millised on tavapäraselt ühe ja sama otstarbega esemed (vorm, materjal). 	<p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, mõõtmed. Kompositsiooni kirjeldus: suurem, väiksem, ühesuursed, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus. Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne Geomeetrilised kujundid ja abstraheerimine Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites. Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur Kunstžanrid: portree, maastik, natüürmort, animalistika. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed Eri stiilidest kunstiteoste näited kogu kunstiajaloo piires (nt Vana-Egiptuse seinamaal, Antiik-Kreeka vaasimaalid.</p>
--	--	---

		<p>Modernistlik maalikunst (impressionism, post-impressionism, fovism, kubistlik natüürmort), maakunst, ökokunst, pokunst) Skulptuur või monument (avalikust ruumist). Tasapinnaline kunstiteos koolist või lähiümbrusest. Raamatuillustraatorid emakeele lugemisvara hulgast.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine; loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel omandatud kunstitehnikaid (näiteks värvi pritsimine, erinevate materjalide trükk, diatüüpia, paberbatika, kollaaž, foto, ruumikunst, dekoratsioon jms), vahendeid isikupärasel viisil ning kombineerib neid omavahel (segatehnika, PVA-liimiga joonistamine, ruumiline maal, prügikunst jms); - järgib õpitud töö- ja ohutusvõtteid; - väljendab mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes isikupära väärtustades; - arvestab lihtsama tarbeeseme loomisel kindla kasutaja vajadustega; - toob oma kogemuse pinnalt näiteid 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid Savi või plastiliini voolimine, akvarell, pointillism, diatüüpia, paberbatika, kollaaž, segatehnika, PVA-liimiga joonistamine, ruumiline maal, prügikunst. Digitaalsed joonistus-, foto- ja animatsioonitehnikad.</p> <p>Kunstiteooria Primaar- ja sekundaarvärvid</p> <p>Etikett Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi).</p>

	<p>erinevatest igapäeva valikutest, oma eelistustest ja nende erinevatest tagajärgedest;</p> <ul style="list-style-type: none"> - esitab visuaalselt (teos, video, infoplakat, animatsioon, koomiks, mõistekaart jms) erinevate igapäeva valikute tagajärgi. 	
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>DISAIN JA DISAINIPROTSESS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab tarbeeseme vormi, faktuuri ja otstarbe seoseid ja kooskõla; - kirjeldab skulptuuri ja/või maakunsti teose suurust, mõõtmeid, värvi, ruumi selle ümber, vaadeldavust erinevatest külgedest, suurussuhteid ja materjali lihtsal viisil omandatud sõnavara piires. 	<p>Disaini baaselemendid Värv, vorm ja materjal (tarbeesmete puhul), mass. Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine, info kogumine. - Võimaluste sõnastamine, ettepanekute tegemine, kavandamine. <p>Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat.
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTI, KULTUURI JA ÜHISKONNA SEOSED</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mõistab kunstivahendite säästmise ja raiskamise tagajärgi; - ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju. <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat - nimetab, kirjeldab ja analüüsib 	<p>Ohutus ja säästlikkus Töövahendite ohutu ja säästlik kasutamine. Ohutus kasutaja tervisele ja keskkonnale. Töövahendite ja kunstmaterjalide õige säilitamine.</p> <p>Autorsus ja autoriõigused Autor: kunstnik, arhitekt, illustraator, disainer Teos: maal, joonistus, video, skulptuur.</p>

	<p>visuaalteoseid (näiteks mis see on, mida ma näen, milline see on, kus see asub, kust seda kõige parem vaadata on, kuidas saad aru, et objekt liigub, kuidas tekitatud ruumi mulje, millisest materjalist, milline faktuur jne);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid, mõtteid ja tundeid, meeleolu, toob näiteid ja võrdleb, põhjendab oma arvamusi - mida nähtu mulle meenutab? Mis teosel toimuda võiks? Miks ma nii arvan? Millist meeleolu see teos minus tekitab? Miks?; - kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda töö valmimise protsessi - mida ma tegin, kuidas tegin, milliseid vahendeid ma kasutasin? Miks tahtsin just neid vahendeid kasutada? Mida protsessi käigus õppisin? 	<p>Digitaalsete kujutiste (fotode) tegemise ja jagamise hea tava.</p> <p>Eetika (kuidas olla hea kunstnik, hea publik ja hea kaaslane)</p> <p>Töövahendite ja töökoha korrastamise õiged töövõtted.</p>
--	---	--

<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; - teab autorsuse üldisi põhimõtteid; - kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 	<p>Tervis ja ohutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegutseb eetiliselt ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades; - käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 	<p>Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti keele omandamist. Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine,</p>

<p>- loob omanäolisust taotledes kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades eri tehnikat võtteid ja kompositsiooni;</p> <p>- kirjeldab oma teost ja tööprotsessi;</p> <p>- arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.</p>	<p>- arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökohta korrashoiu üle. Teabekeskond ja meediakasutus:</p> <p>- kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst);</p> <p>- analüüsib ja kasutab meediamaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <p>- Kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine;</p> <p>- praktilised ülesanded arvutis: esitluste, referaatide vormistus, plakatite ja kaartide kujundus jne.</p> <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <p>- aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis;</p> <p>- väärtuste edastamine läbi kunstiteoste.</p> <p>Kodanikualgatus ja</p>	<p>õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid. Trükkimine taimedega, maalimine kivide peal jne.</p> <p>Kehaline kasvatus - vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis. Temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Informaatika - visuaalkultuuri ilmingud, teabegraafika: sildid,</p>
--	---	--

	<p>ettevõtlikkus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle; - probleemide loomingu- lahendamise oskuse arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine); - kooli kaunistamine üritusteks; - osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel. <p>Kultuuriline identiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti ja vene kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne); - temaatiliste näituste külastamine, töötoad jne. <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);- näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine. <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng:</p>	<p>kaardid; illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängude pildiline külg, reklaam linnaruumis ja meedias, internetikeskkond, fotod. Esitluste ja referaatide kirjutamine, e-mailide kasutamine, dokumentide salvestamine jne. Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - töökeskkonna korrashoid; - keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine; - säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult. 	
--	--	--

Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Plakat teemal “Minu kodumaa”	Koostööoskuse arendamine ühise eesmärgi saavutamiseks. Õpitud oskuste rakendamine ja seostamine teiste õppeainete (inimeseõpetus, eesti keel, tööõpetus, muusika) ja igapäevaeluga.	Info otsimine internetist ja raamatutest Eesti rahvussümbolite tähendusest ja rahvuslikest elementidest. Plakati joonistamine või kujundamine kollaažina. Plakati suuline tutvustamine.

4. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaan (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani, sisekujunduse kavand) seostades kujutatut reaalse ruumiga; 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, kaardid, tabelid ja infograafika, õpikute illustratsioonid, multifilmid ja</p>

<p>VISUAALNE KIRJAOSKUS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - viib kokku õpitud kunstniku ja tema teose; - teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule akvarell) lihtsamaid baaselemente (punkt, joon, pind, heletumedus, värv) ja kompositsiooni põhimõtteid (tasakaal, kattumine, teravus, suurus) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; - teab kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurus, mõõtmed, värv ja materjal) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; - märkab ja kirjeldab õpetaja abiga tarbeeseme suurust, vormi ja materjali selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist. <p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (nt maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel 	<p>arvutimängud, mänguasjad, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad.</p> <p>Põhiplaan, maakaart, sisekujunduse kavand.</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsiooni põhimõtted</p> <p>Baaselemendid:</p> <p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv.</p> <p>Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal.</p> <p>Kompositsiooni põhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus.</p> <p>Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaardus, kandiline, nurgeline,</p>
------------------------------------	---	---

	<p>õpitud töö- ja ohutusvõtteid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab luua vabavaralises programmis lihtsamaid neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) õpetaja etteantud teemal ja juhendamisel; - arvestab kunstitööde loomisel eelnevalt omandatud kompositsiooni lihtsamaid põhimõtteid; - rakendab eelnevalt õpitud kunsti tehnikaid ja töövõtteid ning materjale põhjendatult ja õpetaja abiga; - rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid (viitab autorile suuliselt või kirjalikult) ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava (viitab kasutatud allikatele oma kirjalikes töödes). 	<p>ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne.</p> <p>Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv.</p> <p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.</p> <p>Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid.</p> <p>Kaadri plaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kalligraafia.</p> <p>Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjöörü vaade.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
	<p>LOOMINE.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (nt maal, joonistus, 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>Maal, joonistus, kollaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kõrgrükk, akvarell,</p>

<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS</p>	<p>kollaaž, mosaiik, origami, modelleerimine jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - arvestab kunstitööde loomisel eelnevalt omandatud kompositsiooni lihtsamaid põhimõtteid; - rakendab eelnevalt õpitud kunsti tehnikaid ja töövõtteid ning materjale põhjendatult ja õpetaja abiga. 	<p>trükigraafika, graafiline disain, kalligraafia.</p> <p>Etikett Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja)</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p style="text-align: center;">DISAIN JA DISAINIPROTSESS</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loob lihtsa visandliku joonise enne kolmemõõtmelise töö loomist; - enne värvide kandmist tööle katsetab neid eraldi paberil; - rakendab abijooni portree loomisel; - loob kunstitööd, uurides ja analüüsides teemaga seotud allikaid ning kavandades enda ideed ja kombineerides allikatest leitud ja oma ideid omavahel; - teab kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurus, mõõtmed, värv ja materjal) ning rakendab neid õpetaja 	<p>Disaini baaselemendid Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbe esemete puhul, graafilises disainis ja visuaalkultuuris laiemalt), mass. Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus.</p> <p>Disaini liigid Tootedisain, digi tootedisain, graafiline disain.</p> <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi... Tehismaterjalid: plastik, kile...</p> <p>Kavandamine ja visualiseerimine</p>

	<p>abiga enda idee edasiandmisel;</p> <ul style="list-style-type: none"> - märkab ja kirjeldab õpetaja abiga tarbeeseme suurust, vormi ja materjali selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist. 	<p>Kavand, visand, skits, krokii, abijooned <i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart, Idee sõnastamine</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD	<p>Viib kokku õpitud kunstniku ja tema teose.</p> <p>Loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaane (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani, sisekujunduse kavand) seostades kujutatut reaalse ruumiga.</p> <p>Teab kunstiga seotud elukutsed.</p> <p>Oskab kunstiajaloo õpitust jutustada.</p> <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab enda ja teiste visuaal teoste olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, meeolelu, sisu elemente) vastavalt ülesandele; - võrdleb kunstiteoste, arvutimängude, animatsiooni või filmi meeolelu ja atmosfääri (ruumilisus, värv, valgus, heli, montaaž); - selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi (Millise teema valisin? Milliste töövahenditega oma tööd tegin? Mis oli kõige keerulisem? Millega olen kõige enam rahul?); - annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis 	<p>Kunstiga seotud elukutsed:kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, sisearhitekt, disainer, illustraator</p> <p>Kunstiajalugu Esiaja kunst (pisiplastika, kaljujoonised, koopamaalid, megaliiiline arhitektuur) Keskaja kunst Eestis (kirikud, linnused, Tallinna vanalinn) Mõisaarhitektuur Taluarhitektuur Pärimuskultuur</p>

	(tunnustusmärgid, suuline või kirjalik lühike tagasiside "Mulle meeldib, kuidas sa...").	
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS	Jälgib jätkusuutliku eluviisi. Aktiivselt osaleb kunstielu üritustes. omab algteadmisi autoriõigustes.	Jätkusuutlik mõtteviis. Keskkonnamõju, säästlikkus, töö vahendite säästlik kasutamine ja hooldamine. Kunstielu. Muuseumi haridusprogrammid, kunstiüritused, näitused, kunstniku vestlused ja kohtumised. Autorsus ja autoriõigused. Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine,viitamine.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga; 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid; 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust; 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas; 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;	Tervis ja ohutus: - tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades; - käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; - arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle.Teabekeskond ja meediakasutus: - kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst); - analüüsib ja kasutab	Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti keele omandamist. Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine. Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid.

<p>6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud.</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikate võtteid ja kompositsiooni; 5) analüüsib oma teost ja tööd 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega. 	<p>meediamaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine; - praktilised ülesanded arvutis: esitluste, referaatide vormistus, plakatite ja kaartide kujundus jne. <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis; - väärtuste edastamine läbi kunstiteoste. <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rühma- ja gruppitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle; - probleemide loomingulise lahendamise oskuse arendamine (ideede genereerimine, 	<p>Trükkimine taimedega, maalimine kivide peal jne.</p> <p>Kehaline kasvatus - vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis. Temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Informaatika - visuaalkultuuri ilmingud, teabegraafika: sildid, kaardid, infograafika; illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängude pildiline kül, reklaam linnaruumis ja meedias, internetikeskkond, fotod. Esitluste</p>
---	--	---

	<p>visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooli kaunistamine üritusteks; - osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel. <p>Kultuuriline identiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti, vene, ukraina ning teiste kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne); - teadmiste arendamiseks on kui tunnitöö, nii ka temaatiliste näituste külastamine töötoad jne. <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);- näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine. <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töökeskkonna korrashoid; - keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja 	<p>ja referaatide kirjutamine, e-mailide kasutamine, dokumentide salvestamine jne.</p> <p>Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	---	--

	taaskasutusmaterjalidest meisterdamine; - säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.	
--	---	--

2.1.4. Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
"Sügise värvid". Vitraaž.	<ul style="list-style-type: none"> - Maalida kooli akna vitraaže sügisteemadel, kasutades sügisvärvide koloriiti ja neid segades. - Õppida juurde loodusõpetusest eestikeelset sõnavara taimedest. 	<ul style="list-style-type: none"> - Klaasi kontuuridega plast klaasidele temaatiliste piltide kopeerimine ja klaasi värvidega maalimine. - Sügiseks maalitud vitraažidega kooliakene kaunistamine. - Uue eestikeelse sõnavara õppimine, keelepraktika.

5. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ära eri kirjasüsteeme ja seostab neid eri kultuuridega (foneetiline kiri, piltkiri, rooma ja araabia numbrid, gooti kiri, tänavakunsti stiliseeritud tag'id); - kasutab olulisemaid kunstimõisteid (nt kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, looming, 	Igapäevane visuaalkultuur Logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, kaardid, tabelid ja infograafika, õpikute illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängud, mänguasjad, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad

	<p>maalikunst, animatsioon, skulptuur jne) ühe kunstnikuga seoses;</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab järgmisi mõisteid: arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, abstraktne kunst. Kaadri plaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Karakter, taust, esiplaan, tagaplaan. Koloriit; - teab kahemõõtmelise kujutamise tähtsamaid baaselemente (tegelased/karakterid, objektid ja taust/keskkond) ja kompositsiooni põhimõtteid (lisaks õpitutele ka dominant, koloriit); - teab kolmemõõtmelise kujutamise (skulptuur, installatsioon, ready-made) lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurussuhted, ruum teose ümber, vaadeldavus erinevatest külgedest); - mõistab õpitud näite põhjal mõne toote keskkonnamõju; - võrdleb nüüdisaegse ja ajaloolise tarbeeseme (näiteks kohvitermos ja õlletoop) erinevusi ja sarnasusi ning analüüsib kuidas tarbeeseme funktsionaalsus on arenenud. <p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh 	<p>Põhiplaan, maakaart, sisekujunduse kavand</p> <p>Karakter, keskkond</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsiooni põhimõtted</p> <p>Baaselemendid: Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal Kompositsiooni põhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus</p> <p>Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaardus, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne.</p> <p>Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv.</p> <p>Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus.</p>
--	---	--

	<p>digivahendid) teoste loomisel kunstitehnikaid (nt makett, segatehnika, kollaaž, kõrgtrükk, joonistus, maal, foto jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - loob teose spontaanselt, ilma planeerimata; - loob teose eelnevalt uurides, kavandades ja ideid kombineerides; - kavandab ja loob vabavaralises programmis neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) õpetaja abiga; - valib kahe õpetaja pakutud kunstitehnika, töövõtte või kompositsiooni põhimõtte vahel ja põhjendab oma eelistust; - rakendab õpitud kahemõõtmelisi kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; - rakendab õpitud kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; - rakendab loomisel digivahendeid (telefoni kaamera, digijoonistuse rakendused jms). 	<p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.</p> <p>Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid.</p> <p>Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, trükigraafika, graafiline. disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia.</p> <p>Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade.</p> <p>Kujutavus: figuraalne, abstraktne</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
	Loomine	Kunstitehnikad ja stiilid

<p>KUNSTI- TEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESE- VÄLJENDUS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel kunstitehnikaid (nt makett, segatehnika, kollaaž, kõrgtrükk, joonistus, maal, foto jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid; - loob teose spontaanselt, ilma planeerimata; - loob teose eelnevalt uurides, kavandades ja ideid kombineerides; - kavandab ja loob vabavaraalises programmis neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) õpetaja abiga; - valib kahe õpetaja pakutud kunstitehnika, töövõtte või kompositsiooni põhimõtte vahel ja põhjendab oma eelistust; - rakendab õpitud kahemõõtmelisi kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; - rakendab õpitud kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; - rakendab loomisel digivahendeid (telefoni kaamera, digijoonistuse rakendused jms). 	<p>Maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kollaaž, kõrgtrükk, akvarell, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia.</p> <p>Narratiivi loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (puänt)</p> <p>Etikett</p> <p>Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja)</p>
<p>Teema</p>	<p>õpitulemused</p>	<p>õppesisu/alateemad</p>

<p>DISAIN JA DISAINIPROTSES S</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loob lihtsa visandliku joonise enne kolmemõõtmelise töö loomist; - enne värvide kandmist tööle katsetab neid eraldi paberil; - rakendab abijooni portree loomisel; - loob kunstitööd, uurides ja analüüsides temaga seotud allikaid ning kavandades enda ideed ja kombineerides allikatest leitud ja oma ideid omavahel. 	<p>Disaini baaselemendid Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbe esemete puhul, graafilises disainis ja visuaalkultuuris laiemalt), mass. Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus</p> <p>Disaini liigid Tootedisain, digi tootedisain, graafiline disain</p> <p>Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osapooled, tarbija - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine ja sõnastamine, info kogumine - Lähteülesanne - Võimaluste sõnastamine, ettepanekute tegemine, kavandamine - Lahendus pakkumine <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid</p> <p>Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi...</p> <p>Tehismaterjalid: plastik, kile...</p> <p>Kavandamine ja visualiseerimine</p> <p>Kavand, visand, skits, krokii, abijooned.</p> <p><i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart, Idee sõnastamine.</p>
--	---	---

teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p style="text-align: center;">KUNSTI- AJALUGU, VISUAAL- KULTUUR JA KUNSTNIKUD</p>	<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirjeldab ja mõtestab visuaal teose olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, sümboleid, meeleolu, sisu elemente) vastavalt ülesandele õpitud sõnavara piires; - selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi, tuues välja töökäigu ning põhjendades oma tehtud valikuid (Mida said teada oma teema kohta teistest allikatest? Milliseid mõtteid kasutasid? Mida muutsid või lisasid juurde?); - annab klassikaaslaste teostele tagasisidet, põhjendab enda arvamust; (Räägi, mis sulle teise teos meeldib? Too esile, mis nõudis kõige rohkem pingutust kaaslaste töös). 	<p>Kunstiga seotud elukutsed kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, sisearhitekt, disainer, illustraator.</p> <p>Kunstiajalugu Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest (foneetiline kiri, piltkiri, rooma ja araabia numbrid, gooti kiri, tänavakunsti stiliseeritud tag'id). Esiaja kunst (pisiplastika, kaljujoonised, koopamaalid, megaliitiline arhitektuur). Varased tsivilisatsioonid (Mesopotaamia, Egiptus). Keskaja kunst Eestis (kirikud, linnused, Tallinna vanalinn). Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p style="text-align: center;">KUNST JA KULTUUR</p>	<p>Jälgib jätkusuutliku eluviisi. Aktiivselt osaleb kunstielu üritustes. Omab algteadmisi autoriõigustest.</p>	<p>Jätkusuutlik mõtteviis. Keskkonnamõju, säästlikkus, digiprügi, töö vahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.</p> <p>Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Muuseumide ja galeriide kodulehed.</p> <p>Kunstielu. Muuseumi haridusprogrammid, kunstüritused, näitused,</p>

ÜHISKONNAS		<p>kunstniku vestlused ja kohtumised</p> <p>Autorsus ja autoriõigused. Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine, viitamine.</p>
-------------------	--	--

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;</p> <p>2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;</p> <p>3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;</p> <p>4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;</p> <p>5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;</p> <p>6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud.</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;</p> <p>2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;</p> <p>3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;</p> <p>4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi</p>	<p>Tervis ja ohutus:</p> <p>- tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;</p> <p>- käsitleb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult;</p> <p>- arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus:</p> <p>- kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst);</p> <p>- analüüsib ja kasutab meediamaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p>	<p>Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti keele omandamist. Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid. Trükkimine taimedega, maalimine kivide peal jne.</p> <p>Kehaline kasvatus - vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis. Temaatilised joonistused muusika</p>

<p>kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnika võtteid ja kompositsiooni;</p> <p>5) analüüsib oma teost ja tööd</p> <p>6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.</p>	<p>- Kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine;</p> <p>- praktilised ülesanded arvutis: esitluste, referaatide vormistus, plakatite ja kaartide kujundus jne.</p> <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <p>- aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis;</p> <p>- väärtuste edastamine läbi kunstiteoste.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</p> <p>- rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle;</p> <p>- probleemide loomingulise lahendamise oskuse arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);</p> <p>- kooli kaunistamine üritusteks;</p> <p>- osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel.</p> <p>Kultuuriline identiteet:</p>	<p>kuulamise järgi.</p> <p>Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis.</p> <p>Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine.</p> <p>Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Informaatika - visuaalkultuuri ilmingud, teabegraafika: sildid, kaardid, infograafika; illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängude pildiline kül, reklaam linnaruumis ja meedias, internetikeskkond, fotod.</p> <p>Esitluste ja referaatide kirjutamine, e-mailide kasutamine, dokumentide salvestamine jne.</p> <p>Matemaatika - geomeetriselised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	---	---

	<p>- Eesti, vene, ukraina ning teiste kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne);</p> <p>- teadmiste arendamiseks on kui tunnitöö, nii ka temaatiliste näituste külastamine töötoad jne.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <p>- plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);- näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng:</p> <p>- töökeskkonna korrashoid;</p> <p>- keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine;</p> <p>- säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab</p>	
--	--	--

	materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.	
--	---	--

Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
“Sügise värvid”. Vitraaž.	Maalida kooli akna vitraaže sügisteemadel, kasutades sügisvärvide koloriiti ja neid segades. Õppida juurde loodusõpetusest eestikeelset sõnavara taimedest.	Klaasi kontuuridega plast klaasidele temaatiliste piltide kopeerimine ja klaasi värvidega maalimine. Sügiseks maalitud vitraažidega kooliakene kaunistamine. Uue eestikeelse sõnavara õppimine, keelepraktika.

6. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (nt maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid. - Oskab luua vabavalises programmis lihtsamaid neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) õpetaja etteantud teemal ja juhendamisel. 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, kaardid, tabelid ja infograafika, õpikute illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängud, mänguasjad, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad</p> <p>Põhiplaan, maakaart, sisekujunduse kavand</p> <p>Karakter, keskkond</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Arvestab kunstitööde loomisel eelnevalt omandatud kompositsiooni lihtsamaid põhimõtteid. - Rakendab eelnevalt õpitud kunsti tehnikaid ja töövõtteid ning materjale põhjendatult ja õpetaja abiga. - Rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid (viitab autorile suuliselt või kirjalikult) ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava (viitab kasutatud allikatele oma kirjalikes töödes) <p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid, näiteks reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknad, e-poe vaated. - Rakendab eakohaselt teabegraafikat. - Teadvustab õpetaja abiga oma digitaalset jalajälge. - Tunneb ära ja nimetab varaste kõrgkultuuride ajaloolisi kunstiteoseid (nt koopamaal, amulett, püramiid, tempel, skulptuur, amfiteater jms). - Teab mõisteid: Trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia. Tekstuur, rütm, tsentraalperspektiiv, 	<p>kompositsiooni põhimõtted</p> <p>Baaselemendid:</p> <p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv</p> <p>Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal</p> <p>Kompositsiooni põhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus</p> <p>Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaardus, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne</p> <p>Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv</p> <p>Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus</p>
--	---	---

	<p>värvusperspektiiv, mass, dominant, proportsioonid, kaadriplaanid, tempo, puánt, stiliseerimine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info. - Teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule digitaalne joonistus või maal), tähtsamaid baaselemente (lisaks varem õpitutele ka tekstuur) ja kompositsiooni põhimõtt eid (lisaks õpitutele ka ühtsus ja mitmekesisus, rütm, ruumiillusioon (nt kattumine, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, teravus, liikumisillusiooni tekitamine objektide või kehade puhul) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; Teab kolmemõõtmelise kujutamise (näit installatsioon, tootedisain, lavakujundus, arhitektuurimakett) põhilisi baaselemente (valgus, mass) ja kompositsiooni põhimõtteid (dominant, proportsioonid) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; 	<p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.</p> <p>Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid</p> <p>Neljamõõtmelise teose baaselemendid: kaadriplaanid, montaaž, heli, valgus, narratiiv e lugu</p> <p>Kaadri plaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, ready-made, installatsioon, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia.</p> <p>Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade</p> <p>Kujutavus: figuraalne, abstraktne</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Rakendab kunstitöö loomisel õpetaja abiga ajalise (4D) kujutamise (video, animatsiooni jne) tehnikaid ja põhivõtteid (kaadriplaanid, kestus, tempo, tegevuspaik ja tegelased, sissejuhatus, puänt). - Visualiseerib ühte oma tarbimisharjumust (näiteks küsimuse abil “Millele kulub minu taskuraha”). - Mõtestab lihtsamal tasemel ajaloolise ja kaasaegse ruumikeskkonna (näiteks koolikeskkond filmis “Kevade” ja oma kool või külapood ja supermarket) erinevusi selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist. - Märkab ja kirjeldab ruumikeskkonna suurust, vormi ja materjalikasutust selle ruumi keskkonna otstarbe ja kasutatavuse aspektist. - Selgitab oma loodud digitaalkujutiste avalikustamisega seotud tagajärgi ja ohtusid. 	
Teema	õpitulemused	Õppesisu/alateemad
	<ul style="list-style-type: none"> - Loomine - Rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel kunstitehnikaid (nt modelleerimine, voltimine, makett, 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kollaaž, kõrgtrükk, akvarell, trükigraafika, graafiline</p>

<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS.</p>	<p>joonestamine jms), vahendeid isikupärasel viisil ning tunneb eelnevalt õpitud kompositsiooni põhimõtteid (nt ühtsus ja mitmekesisus, tasakaal, rütm, dominant, koloriit, proportsioonid jms) ,ning oskab neid teadlikult valida.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pakub ise teemasid ning teostamise võimalusi enda huvide ja loomingu väljendamiseks (spontaanselt). - Loob enda teose teadlikult uurides ja analüüsides teema põhiseid materjale (nt raamatud, õpikud ja muud infoallikad) ning kavandades enda ideed ja kombineerides neid omavahel (nt kavandi detailide, foto ja joonistuse, tasapinnaliste ja ruumiliste objektide kombineerimin e). - Tunneb neljamõõtmeliste tööde teostamise etappe ja võimalusi ning kavandab ja loob vabavaralises programmis neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) enamasti iseseisvalt. - Kombineerib kahe- ja kolmemõõtmelisi elemente digiloomingus. - Tunneb vabavaraliste programmide 	<p>disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia</p> <p>Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsiooni tehnikad (gif...)</p> <p>Narratiivi loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (puänt)</p> <p>Etikett</p> <p>Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja)</p>
--	---	--

	<p>ühiseid tööriistu ja oskab neid uurides enamasti iseseisvalt erinevates olukordades rakendada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valib oma idee teostamiseks (vajadusel õpetaja abiga) sobiva väljendusvahendi kõigi õpitud väljendusvahendite, sh digivahendite hulgast; - Loob õpetaja abiga teostest ekspositsiooni (võib ka virtuaalse) 	
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>DISAIN JA DISAINIPROTSESS.</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuvastab disainiprotsessis osapooled keda õpetaja etteantud probleem puudutab selleks, et luua probleemi lahenduse pakkumine. - Tuvastab erinevaid uurimisviise kasutades probleemi tagamaid (miks, millal ja kuidas see probleem esineb ja kuidas see probleemi puudutavaid osapooli mõjutab) probleemi lahenduse pakkumise loomise eesmärgil. - Sõnastab probleemi võimalikud põhjused. - Seab õpetaja abiga lähteülesande ja tegevusplaani. - Selgitab välja osapoolte, keda probleem puudutab, hinnangu lahenduse 	<p>Disaini baaselemendid Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbeesemete puhul, graafilises disainis ja visuaalkultuuris laiemalt), mass</p> <p>Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus.</p> <p>Disaini liigid Tootedisain, digi tootedisain, graafiline disain.</p> <p>Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osapooled, tarbija - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine ja sõnastamine, info kogumine - Lähteülesanne. - Võimaluste sõnastamine, ettepanekute

	<p>pakkumisele ja arvestab seda lahenduse pakkumise arendamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vormistab lahenduse pakkumise. - Kasutab neljamõõtmelise teose kavandamisel õpetaja abiga <i>storyboardi</i> või fotosid ja lühikest stsenaariumit. - Rakendab abijooni figuuri ja tsentraalperspektiivi kujutamisel. - Leiab ideid praktilisteks töödeks iseenda elust ja teistest õppeainetest. - Kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda. - Teab, mis on kavand ning tunneb kavandamise põhimõtteid ja eesmärke ning oskab rakendada teadmiseid lihtsama kavandi loomisel. 	<p>tegemine, kavandamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahenduse pakkumine. <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid</p> <p>Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi...</p> <p>Tehismaterjalid: plastik, kile...</p> <p>Kavandamine ja visualiseerimine</p> <p>Kavand, visand, skits, kroki, abijooned.</p> <p><i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart,</p> <p>Idee sõnastamine</p> <p>Storyboard, stsenaarium</p> <p>Visuaalne lihtsustamine.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke; - oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot; - uurib ja võrdleb kunstiteoseid; - käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajalik info. 	<p>Kunstiga seotud elukutsed</p> <p>kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, sisearhitekt, disainer, illustraator</p> <p>Kunstiajalugu</p> <p>Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest (foneetiline kiri, piltkiri, rooma ja araabia numbrid,</p>

	<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirjeldab ja mõtestab visuaal teose olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, sümboteid, meeleolu, sisu elemente) vastavalt ülesandele õpitud sõnavara piires. - Leiab kunstikultuuri seoseid muude valdkondadega nii ajaloost kui tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, kirjandusele, populaarkultuurile ja isiklikule kogemusele. - Analüüsib stiliseeritud kujundeid ja sümboteid kasutavaid visuaalkultuuri teoseid (nt logosid, vappe, digitaalseid ikoone). - Analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma teost ja tööprotsessi, tuues esile tegevuste omavahelised seosed ja järeldused. 	<p>gooti kiri, tänavakunsti stiliseeritud tag'id)</p> <p>Esiaja kunst (pisiplastika, kaljujoonised, koopamaalid, megaliitiline arhitektuur)</p> <p>Varased tsivilisatsioonid (Mesopotaamia, Egiptus)</p> <p>Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas (templiehitus, teatrid, skulptuurid, monumendid)</p> <p>Keskaja kunst Eestis (kirikud, linnused, Tallinna vanalinn)</p> <p>Mõisaarhitektuur</p> <p>Taluarhitektuur</p> <p>Pärimuskultuur</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS	<p>Jälgib jätkusuutliku eluviisi. Aktiivselt osaleb kunsti elu üritustes. Omab algteadmisi autoriõigustest.</p>	<p>Jätkusuutlik mõtteviis. Keskkonnamõju, säästlikkus, digitaalne jalajälg, digiprügi, töö vahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.</p>

		<p>Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Muuseumide ja galeriide kodulehed.</p> <p>Kunstielu. Muuseumi haridusprogrammid, kunstiüritused, näitused, kunstniku vestlused ja kohtumised.</p> <p>Autorsus ja autoriõigused. Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine.</p>
--	--	---

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;</p> <p>2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;</p> <p>3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;</p> <p>4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;</p> <p>5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;</p> <p>6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud.</p> <p>Õpilane:</p>	<p>Tervis ja ohutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades; - käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; - arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle. <p>Teabekeskond ja meediakasutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst); - analüüsib ja kasutab meediamaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, 	<p>Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti keele omandamist.</p> <p>Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid. Trükkimine taimedega, maalimine</p>

<p>1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires; 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid; 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult; 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnika võtteid ja kompositsiooni; 5) analüüsib oma teost ja tööd 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.</p>	<p>arvestades oma eesmäärke ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine; - praktilised ülesanded arvutis: esitluste, referaatide vormistus, plakatite ja kaartide kujundus jne. <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis; - väärtuste edastamine läbi kunstiteoste. <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle; - probleemide loomingu- lahendamise oskuse arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, 	<p>kivide peal jne.</p> <p>Kehaline kasvatus - vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis. Teemaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välis ruumis. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Informaatika - visuaalkultuuri ilmingud, teabegraafika: sildid, kaardid, infograafika; illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängude pildiline külg, reklaam linnaruumis ja medias, internetikeskkond, fotod. Esitluste ja referaatide kirjutamine, e-mailide kasutamine, dokumentide salvestamine jne.</p>
--	--	---

	<p>organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooli kaunistamine üritusteks; - osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel. <p>Kultuuriline identiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti, vene, ukraina ning teiste kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne); - teadmiste arendamiseks on kui tunnitöö, nii ka temaatiliste näituste külastamine töötoad jne. <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);- näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine. <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töökeskkonna korrashoid; 	<p>Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	---	---

	<p>- keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine;</p> <p>- säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.</p>	
--	---	--

2.1.4. Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
1.“Kevadlilled”. Vitraaž.	Maalida kooli akna vitraaže kevad teemadel, kasutades kevadvärvide koloriiti ja neid segades. Õppida juurde loodusõpetusest eestikeelset sõnavara taimedest.	Klaasi kontuuridega plast klaasidele temaatiliste piltide kopeerimine ja klaasi värvidega maalimine. Kevadeks maalitud vitraažidega kooliakene kaunistamine. Uue eestikeelse sõnavara õppimine, keelepraktika.
2.“Vitraaž”.	Joonistada vitraažpilt ja arvutada eri värvi alade pindalad (eraldi).	<p>* Vitraaži ajalugu. (Ajalugu, kunstiajalugu) https://inlnk.ru/zaDMJ6</p> <p>* Vitraažikunst Euroopas. (Kunst) https://inlnk.ru/O1zQep</p> <p>* Vitraažikunst Venemaal. (Kunstiajalugu) https://vitroart.ru/photogallery/</p>

		<p>* Vitraažikunst Eestis. VITRAAŽIKUNSTNIK DOLORES HOFFMANN. (Eesti keel) https://inlnk.ru/84pmkK</p> <p>* Vitraažikunsti ja selle tehnoloogiate arengulugu. (Ajalugu, kunst) https://inlnk.ru/n0pvP4</p> <p>* Geomeetristest kujunditest vitraaž piltide maalimine (kolmnurgad, ristkülikud, ruudud). (Kunst)</p> <p>* Eri värvi kujundite pindalade arvutamine (kolmnurk, ruut, ristkülik). (Matemaatika)</p>
--	--	--

7. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirjeldab digitaalseid keskkondi, hindab digitaalse keskkonna turvalisust ja eakohasust - Leiab internetist lihtotsinguga infot kunstnike, kunstiteoste või ajastute kohta, kasutab internetis täpsustatud pildiotsingut. - Tutvustab eri disainivaldkonna (näiteks tootedisain, digi tootedisain, teenusedisain, tööstusdisain, graafiline disain, sotsiaalne disain jne) esindaja tegevust. - Tuvastab visuaalkultuuris levinumaid värvikasutusega seotud 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Digitaalsed keskkonnad, nt meediaportaalid, digitaalsed arhiivid, sotsiaalmeedia platvormid.</p> <p>Ideoloogilised sümbolid erinevates kultuurides.</p> <p>Nüüdisaegsed märgid ja sümbolid.</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsiooni põhimõtted</p> <p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv.</p> <p>Kolmemõõtmeline: joon, vorm, pind, värv, ruum,</p>

	<p>tavapärasid (<i>näiteks hooaegadega seotud värvid riidemoes</i>).</p> <p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Õpilane teab, et isikupärasus on väärtuslik ja püüab luua omapäraseid kunstitöid tuues esile enda individuaalsust ja huvisid. - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi (sh digikunst) kunstitöid spontaanselt (kavandamata). - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi kunstitöid uurides ja kavandades. - Kavandab ja arendab enda ideid enne teose loomist, kombineeri erinevatest ideedest tervikliku lahenduse. - Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid enamasti teadlikult või õpetaja abiga. - Leiab oma töö eksponeerimiseks koha, kus see on hästi vaadeldav. - Tunneb loomingu esitlemise põhimõtteid ja suudab teha publikule esitamiseks 	<p>mass, materjal (reljeef, skulptuur).</p> <p>Kompositsiooni põhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmelised, dominant, rõhutus.</p> <p>Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaardus, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne.</p> <p>Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv.</p> <p>Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid.</p> <p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamise, liikumist märkivad jooned koomiksites.</p>
--	--	---

	<p>ettevalmistustöid õpetaja abiga.</p>	<p>Kaadri plaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp.</p> <p>Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade, interjööri vaade.</p> <p>Kujutavus: figuraalne, abstraktne.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS</p>	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Õpilane teab, et isikupärasus on väärtuslik ja püüab luua omapäraseid kunstitöid tuues esile enda individuaalsust ja huvisid. - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi (sh digikunst) kunstitöid spontaanselt (kavandamata). - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi kunstitöid uurides ja kavandades. - Kavandab ja arendab enda ideid enne teose loomist, kombineeri 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kollaaž, kõrgtrükk, akvarell, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp.</p> <p>Etikett</p> <p>Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja)</p>

	<p>erinevatest ideedest tervikliku lahenduse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid enamasti teadlikult või õpetaja abiga. - Leiab oma töö eksponeerimiseks koha, kus see on hästi vaadeldav. - Tunneb loomingu esitlemise põhimõtteid ja suudab teha publikule esitamiseks ettevalmistustöid õpetaja abiga. 	
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
DISAIN JA DISAINIPROTSESS	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leiab oma teose jaoks ideid päevakajalistest või ajaloosündmustest. - Kasutab idee leidmiseks ja laiendamiseks meetodeid (näit. ajurünnak, suvaline sisend, omaduste reastamine, info otsimine) - Teeb töö kavandamisel kirjalikke ja visuaalseid märkmeid. - Kavandab enda teose, pakkudes vahest välja ka erinevaid lahendusvõimalusi. 	<p>Disaini baaselemendid Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbeesemete puhul, graafilises disainis ja visuaalkultuuris laiemalt), mass.</p> <p>Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus.</p> <p>Disaini liigid Tootedisain, digi tootedisain, graafiline disain.</p> <p>Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osapooled, tarbija - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine ja

	<ul style="list-style-type: none"> - Teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik, ning rakendab seda teadmist tööprotsessis. - Märkab ja kirjeldab teda ümbritsevaid probleemolukordi. - Tuvastab erinevaid uurimisviise kasutades probleemi tagamaid (miks, millal ja kuidas see probleem esineb ja kuidas see probleemi puudutavaid osapooli mõjutab). - Uurib näiteid kuidas on sama või sarnast probleemi varasemalt lahendatud. - Tutvub erinevate uurimisviiside (<i>näiteks vaatlus, intervjuu, küsitlus, enesekohase päeviku pidamine ja analüüsimine, uurija päeviku pidamine ja analüüsimine</i>) võimalustega. 	<p>sõnastamine, info kogumine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lähteülesanne. - Võimaluste sõnastamine, ettepanekute tegemine, kavandamine. - Lahendus pakkumine. <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid</p> <p>Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi...</p> <p>Tehismaterjalid: plastik, kile....</p> <p>Kavandamine: kavand, visand, skits, krokii, abijooned.</p> <p><i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart.</p> <p>Idee sõnastamine.</p> <p>Visuaalne lihtsustamine.</p> <p>.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
	<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analüüsib tarbeeset funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist. - Selgitab enamasti oma tööd ning valitud 	<p>Info leidmine</p> <p>Google'i pilditsing</p> <p>(Veebi)entsüklopeediad ja andmebaasid.</p> <p>Kunstiajalugu</p>

<p>KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD</p>	<p>töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kirjeldab teose ainest, meediumi ja vormi. 	<p>Keskaja arhitektuur</p> <p>Euroopas ja Eestis: gooti ja romaani kiriku arhitektuur, linnuse arhitektuur.</p> <p>Ehitusplastika, vitraažid, illumineeritud käsikirjad.</p> <p>Relikviaarid.</p> <p>Islami kunst: mošee arhitektuur, käsikirjad, ornamendid.</p> <p>Viikingite arhitektuur ja kunst, rändhõimude kunst (ornament, metallitöö).</p> <p>Realism maalikunstis.</p> <p>Modernism 19. sajandi lõpu maalis (impressionism, postimpressionism, sümbolism, juugend).</p> <p>Maailmanäitused ja tehnoloogia areng.</p> <p>Nüüdiskunst vastavalt aktuaalsetele teemadele, kohalikele näitustele või loodud teostele.</p>
<p>Teema</p>	<p>õpitulemused</p>	<p>õppesisu/alateemad</p>
<p>KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS</p>	<p>Jälgib jätkusuutliku eluviisi. Aktiivselt osaleb kunstielu üritustes.</p> <p>Omab algteadmisi autoriõigustest.</p>	<p>Jätkusuutlik mõtteviis.</p> <p>Keskkonnamõju, säästlikkus, digitaalne jalajälg, digiprügi, töö vahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.</p> <p>Teabe otsimine ja infokeskkonnad.Muuseumide ja galeriide kodulehed.</p> <p>Kunstielu.Muuseumi haridusprogrammid,</p>

		<p>kunstiüritused, näitused, kunstniku vestlused ja kohtumised.</p> <p>Autorsus ja autoriõigused. Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine, viitamine.</p>
--	--	---

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;</p> <p>2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;</p> <p>3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;</p> <p>4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;</p> <p>5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;</p> <p>6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.</p>	<p>Tervis ja ohutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades; - käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult; - arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle. <p>Teabekeskond ja meediakasutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst); - analüüsib ja kasutab meediamailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt. 	<p>Eesti keel - kunstitunnid toimuvad eesti keeles, mis soodustab eesti keele omandamist. Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine. Terminoloogia, suhtlusfraasid. Pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine.</p> <p>Loodusõpetus - temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid. Trükkimine taimedega, maalimine kivide peal jne.</p> <p>Kehaline kasvatus - vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu kunstitegevuse kaudu.</p> <p>Muusika - rütm kunstis.</p>

	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine; - praktilised ülesanded arvutis: esitluste, referaatide vormistus, plakatite ja kaartide kujundus jne. <p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);- näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine. <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töökeskkonna korrashoid; - keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine; - säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab 	<p>Temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal.</p> <p>Tehnoloogia - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välis ruumis.</p> <p>Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne.</p> <p>Informaatika - visuaalkultuuri ilmingud, teabegraafika: sildid, kaardid, infograafika; illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängude pildiline külg, reklaam linnaruumis ja meedias, internetikeskkond, fotod. Esitluste ja referaatide kirjutamine, e-mailide kasutamine, dokumentide salvestamine jne.</p> <p>Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	--	---

	materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.	
--	---	--

2.1.5. Praktilised tööd, õiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
<p>1. “Kevadlilled”. Vitraaž.</p> <p>2. Vitraaž.</p>	<p>Maalida kooli akna vitraaže kevad teemadel, kasutades kevadvärvide koloriiti ja neid segades. Õppida juurde loodusõpetusest eestikeelset sõnavara taimedest.</p> <p>Joonistada vitraažpilt ja arvutada eri värvi alade pindalad (eraldi).</p>	<p>Klaasi kontuuridega plast klaasidele temaatiliste piltide kopeerimine ja klaasi värvidega maalimine. Kevadeks maalitud vitraažidega kooliakene kaunistamine. Uue eestikeelse sõnavara õppimine, keelepraktika.</p> <p>* Vitraaži ajalugu. (Ajalugu, kunstiajalugu) https://inlnk.ru/zaDMJ6</p> <p>* Vitraažikunst Euroopas. (Kunst) https://inlnk.ru/O1zQep</p> <p>* Vitraažikunst Venemaal. (Kunstiajalugu) https://vitroart.ru/photogallery/</p> <p>* Vitraažikunst Eestis. VITRAAŽIKUNSTNIK DOLORES HOFFMANN. (Eesti keel) https://inlnk.ru/84pmkK</p> <p>* Vitraažikunsti ja selle tehnoloogiate arengulugu. (Ajalugu, kunst) https://inlnk.ru/n0pvP4</p> <p>* Geomeetristest kujunditest vitraaž piltide maalimine (kolmnurgad, ristkülikud, ruudud). (Kunst)</p>

		* Eri värvi kujundite pindalade arvutamine (kolmnurk, ruut, ristkülik). (Matemaatika)
--	--	---

8. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasutab info leidmiseks sõnastikke ja entsüklopeediaid, nii raamatutena kui digitaalseid andmebaase. - Otsib tedlikult erinevatest infoallikatest vajalikku informatsiooni ja toob esile detailid ning tähtsamad punktid. <p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata). - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi kunstitöid enamasti teadlikult uurides ja kavandades. - Laiendab enda ideed kavandamise protsessis, katsetab erinevaid tehnilisi 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Digitaalsed keskkonnad, nt meediaportaalid, digitaalsed arhiivid, sotsiaalmeedia platvormid.</p> <p>Ideoloogilised sümbolid erinevates kultuurides.</p> <p>Nüüdisaegsed märgid ja sümbolid.</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsiooni põhimõtted</p> <p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv</p> <p>Kolmemõõtmeline: joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus (reljeef, skulptuur, maakunst)</p> <p>Kompositsiooni põhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus</p> <p>Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p>

	<p>võimalusi ja toob esile idee arenguetapid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult. - Põhjustab tehnika või meediumi valikut toetudes oma sõnumile või ideele. - Rakendab neljamõõtmelise teose loomisel (animatsioon., video, etendus, <i>performance</i>) narratiivi, sissejuhatust ja puänti (lõiming kirjandusega). - Oskab õpetaja abiga rühma liikmena luua ühistöödest väljapaneku. - Toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või ideed. 	<p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaardus, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne</p> <p>Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv</p> <p>Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid.</p> <p>Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus.</p> <p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.</p> <p>Kaadri plaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, installatsioon, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia.</p> <p>Kunstižanrid: portree, natüürmort, linnavaade,</p>
--	---	--

		<p>maastikuvaade, interjööri vaade</p> <p>Kujutavus: figuraalne, abstraktne</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS</p>	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata). - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi kunstitöid enamasti teadlikult uurides ja kavandades. - Laiendab enda ideed kavandamise protsessis, katsetab erinevaid tehnilisi võimalusi ja toob esile idee arenguetapid. - Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult. - Põhjendab tehnika või meediumi valikut toetudes oma sõnumile või ideele. 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kollaaž, kõrgrükk, akvarell, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp.</p> <p>Narratiivi loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (puänt)</p> <p>Etikett</p> <p>Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Rakendab neljamõõtmelise teose loomisel (animatsioon., video, etendus, <i>performance</i>) narratiivi, sissejuhatust ja puänti (lõiming kirjandusega). - Oskab õpetaja abiga rühma liikmena luua ühistöödest väljapaneku. - Toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või ideed. 	
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
DISAIN JA DISAINIPROTSESS	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina. - Rakendab õpetaja abiga keerulisemaid ideede laiendamise / arendamise meetodeid (näiteks Osborni küsimustik). - Teab ideede selekteerimise meetodeid (näiteks sõelumine küsimuste abil, plussid, miinused) - Sõnastab oma teose kontseptsiooni. - Kasutab kavandamisel mitmekesiseid 	<p>Disaini baaselemendid Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbe esemete puhul, graafilises disainis ja visuaalkultuuris laiemalt), mass</p> <p>Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus.</p> <p>Disaini liigid Tootedisain, digi tootedisain, graafiline disain.</p> <p>Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osapooled, tarbija - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine ja sõnastamine, info kogumine - Lähteülesanne - Võimaluste sõnastamine,

	<p>meetodeid (näit visandid, skeemid, asendiplaanid, maketid, värvi- ja materjali näidised, töötappide kirjeldused).</p>	<p>ettepanekute tegemine, kavandamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahendus pakkumine <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid</p> <p>Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi...</p> <p>Tehismaterjalid: plastik, kile....</p> <p>Kavandamine: kavand, visand, skits, krokii, abijooned.</p> <p><i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart.</p> <p>Idee sõnastamine.</p> <p>Visuaalne lihtsustamine.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD</p>	<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst). - Analüüsib ruumilist keskkonda funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist. - Põhjendab valdavalt oma töö sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja 	<p>Info leidmine</p> <p>Google'i pilditsing</p> <p>(Veebi)entsüklopeediad ja andmebaasid</p> <p>Kunstiajalugu</p> <p>Renessansskunst Itaalias. Kõrgrenessansi kunstnikud (Leonardo, Raffael, Michelangelo).</p> <p>Barokk-kunst Euroopa õukondades</p> <p>Klassitsism: valitsushooned Euroopas ja Ameerikas.</p>

	<p>eksponeerimise valikuid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib enamasti eriarvamusi. 	<p>Realism maalikunstis.</p> <p>Modernism 19. sajandi lõpu maalis (impressionism, postimpressionism, sümbolism, juugend).</p> <p>Maailmanäitused ja tehnoloogia areng.</p> <p>Nüüdiskunst vastavalt aktuaalsetele teemadele, kohalikele näitustele või loodud teostele.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS	<p>Jälgib jätkusuutliku eluviisi.</p> <p>Aktiivselt osaleb kunstielu üritustes.</p> <p>Omab algteadmisi autoriõigustest.</p>	<p>Jätkusuutlik mõtteviis. Keskkonnamõju, säästlikkus, digitaalne jalajälg, digiprügi, töö vahendite säästlik kasutamine ja hooldamine.</p> <p>Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Muuseumide ja galeriide kodulehed.</p> <p>Kunstielu. Muuseumi haridusprogrammid, kunstiüritused, näitused, kunstniku vestlused ja kohtumised.</p> <p>Autorsus ja autoriõigused. Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine, viitamine.</p>

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning	Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:	Eesti keel: Kunstialaste oskussõnade ja

<p>Eesti ja maailma kultuuripärandiga; 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid; 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust; 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas; 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt; 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt</p>	<p>- plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine); - näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine. Keskkond ja jätkusuutlik areng: - töökeskkonna korrashoid; - keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine; - säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: - rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle; - probleemide loomingulise lahendamise oskuse arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi</p>	<p>terminite kinnistamine tegevuse kaudu ning esmane eneseväljendusoskus; Eesti kunsti ja kultuuriga tutvumine. Geograafia: Temaatilised joonistused loodusest (maastik, veekogud, taimed jne). Inimene. Loomad. Elavad ja elutu objektid. Kehaline kasvatus: Vabaõhumaal-plenäär. Inimese liikumise joonistamine ning poseerimine. Lõdvestus ja rahulolu läbi kunstitegevuse. Muusika: Rütm kunstis. Temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi. Lõõgastava muusika kuulamine kunstitegevuse ajal. Tehnoloogia ja käsitöö: Kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. Tarbekunst, disain, kujundus jne. Informaatika:</p>
---	--	---

	<p>plaanimine, koostamine, leiutamine);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kooli kaunistamine üritusteks; - osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel. <p>Kultuuriline identiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eesti, vene, ukraina ning teiste kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne); - teadmiste arendamiseks on kui tunnitöö, nii ka temaatiliste näituste külastamine töötoad jne. <p>Teabekeskkond ja meediakasutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst); - analüüsib ja kasutab meediamailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt. <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine; 	<p>Visuaalkultuuri ilmingud, teabegraafika: sildid, kaardid, infograafika; illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängude pildiline kül, reklaam linnaruumis ja meedias, internetikeskkond, fotod. Esitluste ja referaatide kirjutamine, e-mailide kasutamine, dokumentide salvestamine jne.</p> <p>Matemaatika:</p> <p>Joonlauaga mõõtmine, sirkli kasutamine. Geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised. Proportsioonid.</p>
--	--	--

	<p>- praktilised ülesanded arvutis: esitluste, referaatide vormistus, plakatite ja kaartide kujundus jne.</p> <p>Tervis ja ohutus:</p> <p>- töövahendite ja instrumentide kasutamine.</p> <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <p>- aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis; - väärtuste edastamine läbi kunstiteoste.</p>	
--	---	--

2.1.6. Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Kooliruumide kaunistamine tähtpäevadeks.	<p>Õpilane: Õpib juurde uut eestikeelset sõnavara ja arendab kõnelemise praktikat.</p> <p>- teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer; - on avatud loominguilistele ideedele; - kavandab, planeerib oma ideid ning lahendab loovalt endale võetud ülesandeid; - väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;</p>	Kooliruumide temaatiline kaunistamine tähtpäevadeks.

	<p>- tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid;</p> <p>- visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus jne).</p> <p>Joonistada vitraažpilt ja arvutada eri värvi alade pindalad (eraldi).</p>	
--	--	--

9. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
VISUAALNE KIRJAOSKUS	<p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seostab eri ideoloogilisi sümboleid vastava ajastuga ja teab nende tähendust. - Arutleb erinevate nii kaasaegsete kui ajalooliste ideoloogiliste sümbolite rolli üle tänapäeval - Seostab kunstnikku ja kunstiteost selle loomise keskkonnaga, leides ja tõendades oma tähelepanekuid. - Leiab kunstiteose omadused, mis väljendavad nii loomise keskkonna kui kunstniku ideid - Külatab iseseisvalt kunstinäitust või-sündmust ning käitub seal reeglite kohaselt. 	<p>Igapäevane visuaalkultuur</p> <p>Digitaalsed keskkonnad, nt meediaportaalid, digitaalsed arhiivid, sotsiaalmeedia platvormid.</p> <p>Ideoloogilised sümbolid erinevates kultuurides.</p> <p>Nüüdisaegsed märgid ja sümbolid.</p> <p>Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus.</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsiooni põhimõtted</p>

	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata). - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi kunstitöid teadlikult uurides ja kavandades. - Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult. - Pakub välja ekspositsiooni või näitusepinna koha kooliruumis ning põhjendab enda valikut ja visiooni. - Loob näituse kaasteksti, etiketid (autori nimi, töö nimetus, tehnika jms) ja esitluse viisi. - Tekitab kahemõõtmelises teoses vabalt valitud vahenditega ruumi-illusiooni. - Rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust, ümbritsevat ruumi ja materjali (või muid õpetaja ülesande püstituses esitatud elemente või põhimõtteid) oma sõnumi edastamiseks. 	<p>Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv.</p> <p>Kolmemõõtmeline: joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus (reljeef, skulptuur, maakunst).</p> <p>Kompositsiooni põhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus.</p> <p>Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaardus, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne.</p> <p>Perspektiiv: tsentraalperspektiiv, värvuse õhuperspektiiv.</p> <p>Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid.</p> <p>Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus.</p> <p>Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.</p>
--	--	--

		<p>Neljamõõtmelise teose baaselemendid: kaadriplaanid, montaaž, heli, valgus, narratiiv e lugu, tegevuspaik, tegelased</p> <p>Kaadri plaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, ready-made, installatsioon, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia.</p> <p>Kunstžanrid: portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade.</p> <p>Kujutavus: figuraalne, abstraktne.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>DISAIN JA DISAINIPROTSESS</p>	<p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina. - Rakendab õpetaja abiga keerulisemaid ideede laiendamise / arendamise meetodeid (näiteks Osborni küsimustik). - Teab ideede selekteerimise meetodeid 	<p>Disaini baaselemendid Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbe esemete puhul, graafilises disainis ja visuaalkultuuris laiemalt), mass.</p> <p>Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus.</p> <p>Disaini liigid</p>

	<p>(näiteks sõelumine küsimuste abil, plussid, miinused)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sõnastab oma teose kontseptsiooni. - Kasutab kavandamisel mitmekesiseid meetodeid (näit visandid, skeemid, asendiplaanid, maketid, värvi- ja materjali näidised, töötappide kirjeldused). 	<p>Tootedisain, digi tootedisain, graafiline disain.</p> <p>Disainiprotsessi osad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osapooled, tarbija - Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine ja sõnastamine, info kogumine. - Lähteülesanne. - Võimaluste sõnastamine, ettepanekute tegemine, kavandamine. - Lahendus pakkumine. <p>Tarbeesemed ja levinumad materjalid</p> <p>Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi...</p> <p>Tehismaterjalid: plastik, kile....</p> <p>Kavandamine: kavand, visand, skits, krokii, abijooned.</p> <p><i>Moodboard</i>, mõistekaart, plakat, Venni diagramm, värvikaart,</p> <p>Idee sõnastamine.</p> <p>Storyboard, stsenaarium.</p>
--	---	--

Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTIAJALUGU, VISUAALKULTUUR JA KUNSTNIKUD</p>	<p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mõtestab disaini näiteid funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist. - Põhjendab oma töö sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid. - Kirjeldab, analüüsib, tõlgendab ja hindab kunstiteoseid (nende ainest, meediumi, vormi ja konteksti). - Uurib teose loomise konteksti – sotsiaalne kontekst, ajalooline taust, põhjuslik keskkond, milles kunstiteos loodi. 	<p>Visuaalne lihtsustamine.</p> <p>Info leidmine</p> <p>Google'i pildiotsing</p> <p>(Veebi)entsüklopeediad ja andmebaasid</p> <p>Kunstiajalugu</p> <p>Keskaja arhitektuur Euroopas ja Eestis: gooti ja romaani kiriku arhitektuur, linnuse arhitektuur. Ehitusplastika, vitraažid, illumineeritud käsikirjad. Relikviaarid.</p> <p>Islami kunst: mošee arhitektuur, käsikirjad, ornamendid.</p> <p>Viikingite arhitektuur ja kunst, rändhõimude kunst (ornament, metallitöö).</p> <p>Renessansskunst Itaalias. Kõrgrenessansi kunstnikud (Leonardo, Raffael, Michelangelo).</p> <p>Barokk-kunst Euroopa õukondades</p> <p>Klassitsism: valitsushooned Euroopas ja Ameerikas</p> <p>Realism maalikunstis</p> <p>Modernism 19. sajandi lõpu maalis (impressionism, postimpressionism, sümbolism, juugend).</p>

		<p>Maailmanäitused ja tehnoloogia areng.</p> <p>Nüüdiskunst vastavalt aktuaalsetele teemadele, kohalikele näitustele või loodud teostele.</p>
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNSTITEHNIKAD JA LOOMINGULINE ENESEVÄLJENDUS</p>	<p>Loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata). - Loob kahe-, kolme- ja nelja mõõtmelisi kunstitöid teadlikult uurides ja kavandades. - Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnika võtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult. - Pakub välja ekspositsiooni või näitusepinna koha kooliruumis ning põhjendab enda valikut ja visiooni. - Loob näituse kaasteksti, etiketid (autori nimi, töö nimetus, tehnika jms) ja esitluse viisi. - Tekitab kahemõõtmelises teoses vabalt valitud vahenditega ruumi-illusiooni. - Rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust, ümbritsevat ruumi ja materjali (või 	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>maal, joonistus, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kollaaž, kõrgtrükk, akvarell, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia</p> <p>Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsiooni tehnikad (gif...)</p> <p>Narratiivi loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (puánt)</p> <p>Etikett</p> <p>Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja)</p>

	<p>muid õpetaja ülesande püstituses esitatud elemente või põhimõtteid) oma sõnumi edastamiseks.</p>	
Teema	õpitulemused	õppesisu/alateemad
<p>KUNST JA KULTUUR ÜHISKONNAS</p>	<p>Jälgib jätkusuutliku eluviisi. Aktiivselt osaleb kunstielu üritustes. Omab algteadmisi autoriõigustest.</p>	<p>Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed</p> <p>Konservaator, kuraator, kujundaja, toimetaja</p> <p>Jätkusuutlik mõtteviis</p> <p>Keskkonnamõju, säästlikkus, digitaalne jalajälg, digiprügi, töö vahendite säästlik kasutamine ja hooldamine</p> <p>Teabe otsimine ja infokeskkonnad</p> <p>Muuseumide ja galeriide kodulehed</p> <p>Kunstielu</p> <p>Muuseumi haridusprogrammid, kunstiüritused, näitused, kunstniku vestlused ja kohtumised</p> <p>Autorsus ja autoriõigused</p> <p>Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine, viitamine.</p>

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
---------------------------------	-----------------------	--------------------------------

<p>1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;</p> <p>2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;</p> <p>3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;</p> <p>4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;</p> <p>5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;</p> <p>6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine); - näituste, muuseumide külastamine, töötubade külastamine; - joonestamise seos elukutsetega, - võimete ja huvide teadvustamine, nii aine spetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. <p>Keskond ja jätkusuutlik areng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töökeskkonna korrashoid; - keskkonnaprobleemidele lahenduste otsimine: näiteks taaskasutus ja taaskasutusmaterjalidest meisterdamine; - säästvat suhtumist ümbritsevasse arendamine, õpitakse teadvustama end tarbijana: õpilane kasutab materjale säästlikult, käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult. 	<p>Eesti keel:</p> <p>Teksti, terminite mõistmine ja kasutamine.</p> <p>Funktsionaalne lugemisoskus ning infokanalite kasutamise oskust.</p> <p>Ühiskonnaõpetusest: lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega, töögruupides.</p> <p>Matemaatikast: lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist.</p> <p>Joonlauaga mõõtmine, sirkli kasutamine.</p> <p>Geomeetrilised kujundid. Rütm. Mõõtmised.</p> <p>Proportsioonid.</p> <p>Tehnoloogiast: lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist.</p> <p>Kehalisest kasvatuses: lähtudes arendatakse tähelepanu, mootorikat.</p>
--	---	--

	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</p> <ul style="list-style-type: none">- rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostöö oskust, pakuvad võimalust katsetada erinevaid rolle;- probleemide loomingulise lahendamise oskuse arendamine; (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);- kooli kaunistamine üritusteks;- osalemine koolivälistel kunstikonkurssidel. <p>Kultuuriline identiteet:</p> <ul style="list-style-type: none">- Eesti, vene, ukraina ning teiste kultuuride traditsioonidega tutvumine (kunstnikud, arhitektuur, tarbekunst jne);- teadmiste arendamiseks on kui tunnitöö, nii ka temaatiliste näituste külastamine töötoad jne. <p>Teabekeskond ja mediakasutus:</p> <ul style="list-style-type: none">- kunstiteoste analüüsimine eetilises võtmes (kaasaegne kunst, videokunst);- analüüsib ja kasutab meediamaailma sisu ja allikaid,	
--	---	--

	<p>tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaasaegsete kunstimeediumide kasutamine; - praktilised loovtegevused. <p>Tervis ja ohutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töövahendite ja instrumentide kasutamine. <p>Väärtused ja kõlblus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud kunstitunnis; - väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste väljendamist. <p>Näitustes osalemine;</p> <ul style="list-style-type: none"> - väärtuste edastamine läbi kunstiteoste. 	
--	---	--

Praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi

Lõiminguprojekti nimi	eesmärk	tegevused
Kooliruumide kaunistamine tähtpäevadeks.	<p>Õpilane:</p> <p>Õpib juurde uut eestikeelset sõnavara ja arendab kõnelemise praktikat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab, mida kujutab endast disain ning kuidas 	Kooliruumide temaatiline kaunistamine tähtpäevadeks.

	<p>töötab disainer;- on avatud loomingulistele ideedele;</p> <p>- kavandab, planeerib oma ideid ning lahendab loovalt endale võetud ülesandeid;</p> <p>- väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>- tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid;</p> <p>- visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus jne).</p>	
--	--	--

2.2. Muusika

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

1. ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
2. loomingulist eneseväljendust;
3. õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
4. õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;

5. muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
6. õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisu:

- ✚ musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming)
- ✚ muusika kuulamine ja muusikalugu
- ✚ muusikaline kirjaoskus
- ✚ õppekäigud

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- ✚ laulmine,
- ✚ pillimäng,
- ✚ muusikaline liikumine,
- ✚ omalooming,
- ✚ muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks. Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on **kooli kontserdieluse osalemine**, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
-------------	--------------	---------------

<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest; 2. saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused; 3. kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust; 4. mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid; 5. rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmid ja pausid: <ul style="list-style-type: none"> 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele). 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist; 2. teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalisest liikumisest; 3. kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle; 4. osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides; 5. suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid; 6. mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu; 7. märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse; 8. leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas; 9. väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest; 10. väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist 	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana; 2. teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel; 3. osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis); 4. arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel; 5. tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid; 6. väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel; 7. teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust; 8. tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses
---	---	---

	<p>kirjaoskust (helivältused, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>kultuurikeskkondades, suhtub</p> <p>kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;</p> <p>9. valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;</p> <p>10. teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältused, rütmifiguurid ja pausid: kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;</p> <p>11. mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.</p>
--	---	---

2.2.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

1. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
	<p>- on harjunud laulma sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris</p>	<p>Repertuaar Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse</p>

<p style="text-align: center;">LAULMINE</p>	<p>(kogu klassiga), ansambelis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest;</p> <ul style="list-style-type: none"> - väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; - pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele; - laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; - laulab peast I kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Janssen), „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed...“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P. Tekkel); - on tutvunud laulupidude traditsiooniga; - on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda laudes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel. 	<p>laulma peast ühislaule Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiiss); lastelaulud „Lapsed, tupp”, „Kevadel” (Juba linnukesed ...). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt).</p> <p>Laulmine ja laulutehnika</p> <p>Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Tekitatakse harjumus laudes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.</p> <p>Interpretatsioon</p> <p>Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamiseks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (<i>piano, forte</i>, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt,</p>
--	---	--

		<p>taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>rütmisilpide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Noodist laulmine Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist SO, MI ja RA astmetega. Tutvutakse erinevate noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine lõpp). Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja).</p> <p>Vorm Kirjeldatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid: SO, MI, RA. Mudellaulud. Tutvutakse relatiivsete astmete ja nende käemärkidega. Kinnistatakse eri tessituurides eelkõige SO, MI ja RA astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA

<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: I klassis piirdub õpilase infotehnoloogia kasutamine oskusega käsitseda muusikakeskust.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine). Lõbusad arvutimängud. Seotud muusikalise kirjaoskusega. Kinnistavad rütmivorme</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik: laulud meid ümbritsevast keskkonnast – koolist, kodust, loodusest. Nende abil saab kujundada õpilase väärtushinnanguid. Koorilaulu propageerimine, et see oleks jätkusuutlik.</p> <p>Tervis ja ohutus: käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.</p>	<p>Eesti keel: tähestik, õigekiri, silbitamine, tekst tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika: numbrid ja arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p>Loodusõpetus: aastajad, kuud, ilmastiku näitused.</p> <p>Inimeseõpetus: kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus: laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p> <p>Kunstiõpetus: laulu sisu kujustamine joonistuste.</p>
---	---	---

jms.		
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; - on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel. 	<p>Kehapill Tutvutakse kehapilli ning selle erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse kehapilli lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid Tutvutakse rütmipillidega (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid). Õpitakse rütmipillidel õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid Tutvutakse plaatpillidega (ksülofon, kellamäng, metallofon). Õpitakse plaatpilli pulkade õiget käeshoidmist ja õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks,</p>	<p>Kunst/loodusõpetus: loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete</p>

<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p> <p>IKT rakendamine: (muusikavideod, tunni näitlikustamine); vabavaraliste noodistus- ja helindusprogrammide kasutamine (näit</p>	<p>kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpikeskkonnas.</p>	<p>värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p>Matemaatika: noodi-, helikõrgused, taktimõõt, helipikkus, aritmeetika rütmiharjutustes.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate rütmipillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>
---	---	--

MuseScore, Virtualpiano).		
MUUSIKA LIIKUMINE	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; - tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid; - tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu</p> <p>Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud</p> <p>Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid.</p> <p>Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt</p>	<p>Tervis ja ohutus: stressiga toimetulek, mõõdukas füüsiline liikumine, muusikaline liikumine (rahvatants, laulumängud).</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala meeolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud</p> <p>Matemaatika: muusikapala ülesehitus, aritmeetika rütmiharjutustes.</p>

<p>väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>		
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); - loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; - improviseerib astmemudelitele tuginedes; - loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); - kasutab loovliikumist muusika meeolule väljendamisel; - on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja 	<p>Laulmine Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse õpitud astmemudelitele (SO, MI, RA) tuginedes.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi</p> <p>Liikumine Väljendatakse muusikapala karaktereid improviseeritud liikumise kaudu. Laulu meeolule luuakse sobivad liigutused.</p>

	õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.	
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust;</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja</p>	<p>Kultuuriline identiteet: regivärsi rütmistamine, regivärsi loomine.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, liisusalmide ja regivärsside loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, muusika osad.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate rütmipillide valmistamine.</p>

paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.		
MUUSIKA KUULAMINE	<ul style="list-style-type: none"> - avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; - kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; - eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); - on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid. 	<p>Autorid Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel juhitakse tähelepanu autoritele.</p> <p>Eesti rahvamuusika Tutvutakse eesti rahvalaulude ja rahvapillidega.</p> <p>Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala).</p> <p>Muusika väljendusvahendid Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p> <p>Kontsert Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega;</p>	<p>Kultuuriline identiteet: väärtustab paikkondlikke kultuuritraditsioone ning autoreid ja interpreete.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: meedias orienteerumine.</p> <p>Tervis ja ohutus: kõlatugevus; taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine, kuulatavate muusikateoste kujustamine joonistuste.</p> <p>Matemaatika: võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p>

<p>suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: mänguliste tegevuste abil aidatakse õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, muusikaliste väljenditega igapäevaelus ning muusikaga seotud elukutsetega - koorijuht, ansambel, solist, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika: joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.</p> <p>Tööõpetus: rütmikaardid inimeseõpetus meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus: rahvatants.</p>
--	---	--

2. klass

Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
<p>LAULMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamis põhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris; - väljendab laulu sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; - laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; - laulab peast I kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), Teele, 	<p>Repertuaar</p> <p>Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast ühislause „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Teele, tee, kurekesed“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Kevadpidu“ (Elagu kõik...).</p> <p>Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt).</p> <p>Laulmine ja laulutehnika</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - teele, kurekesed", „Tiliseb, tiliseb - aisakell" (L. Wirkhaus), - „Kevadpidu" (Elagu kõik....); - on tutvunud laulupidude traditsiooniga; - mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA₁ ja (alumine) SO₁ (pentatoonika); - kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. 	<p>Kinnistatakse harjumust hoida laulmisel loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Tutvutakse laulmisele omaste hingamise põhimõtetega. Laudakse julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.</p> <p>Laudakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon</p> <p>Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (<i>piano, forte</i>, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat, sh kinnistades mõisteid: viis (meloodia), rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Kinnistatakse rütme, rütmifiguure ja pausi</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>rütmisilpide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning</p>
--	---	--

		<p>teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Noodist laulmine Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist pentatooniliste astmete abil. Arvestatakse lauldes noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine volt, fermaat, latern, <i>segno</i>).</p> <p>Vorm Kinnistatakse laule õppides mõisteid salm, refrään, eelmäng ja vahemäng.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid: SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika).</p> <p>Mudellaulud Kinnistatakse 1. klassis õpitud astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi relatiivseid astmeid. Kinnistatakse lauldes eri tessituurides eelkõige SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma	Keskkond ja jätkusuutlik: laulud meid ümbritsevast	Eesti keel: tähestik, õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine,

<p>seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: II klassis piirdub õpilase infotehnoloogia kasutamine oskusega käsitseda muusikakeskust.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine). Lõbusad arvutimängud. Seotud muusikalise kirjaoskusega. Kinnistavad rütmivorme jms.</p> <p>Smarttahvel. Põnev mänguliselt omandada</p>	<p>keskkonnast – koolist, kodust, loodusest. Nende abil saab kujundada õpilase väärtushinnanguid. Koorilaulu propageerimine, et see oleks jätkusuutlik.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa – regilaul, rahvalaul, rahvatants, rahvapillid, laulupidude traditsioon, rahvakalendritähtpäevad.</p> <p>Elukestev õpe ja planeerimine: karjääri – erinevad elukutsed.</p>	<p>diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika: arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p>Loodusõpetus: aastajad, kuud, ilmastiku näitused.</p> <p>Inimeseõpetus: kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kunstiõpetus: laulu sisu kujustamine joonistuste.</p> <p>Tööõpetus: rütmikaardid</p> <p>Kehaline kasvatus: laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p>
---	--	--

<p>noodipikkusi, kirjutada noodijoonestikule JO-võti, lohistades sõrmega tahvlil või teha sama liigutust arvutihiirega.</p>		
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; - mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale; - mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel. 	<p>Kehapill Kehapilli rakendatakse lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid Musitseeritakse rütmipillidel (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid Musitseeritakse plaatpillidel (ksülofon, kellamäng, metallofon), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates <i>ostinatodes</i>, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillidel musitseerides toetatakse pentatoonikale. Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pausi</p> <p style="text-align: center;"> </p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>

<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p> <p>IKT rakendamine: (muusikavideod, tunni näitlikustamine);</p>	<p>Tervis ja ohutus: pillide ohutu käsitlemine.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa –rahvalaul, rahvatants, rahvapillid, rahvakalendri tähtpäevad.</p>	<p>Matemaatika: noodi-, helikõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate rütmipillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>
--	--	---

<p>vabavaraliste noodistus- ja helindusprogrammide kasutamine (näit MuseScore, Virtualpiano).</p>		
<p>MUUSIKA LIIKUMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; - tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid; - tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p>	<p>Tervis ja ohutus: stressiga toimetulek, mõõdukas füüsiline liikumine, muusikaline liikumine (rahvatants, laulumängud). Väärtused ja kõlblus: laulu- ja liikumismängud</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala meeolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika: muusikapala ülesehitus.</p>

<p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>	<p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa –rahvalaul, rahvatants, rahvapillid, tansupidude traditsioon, rahvakalendri tähtpäevad.</p>	
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); - loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; - improviseerib astmemudelitele tuginedes; - loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); - kasutab loovliikumist muusika meeoleu väljendamisel; - mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja 	<p>Laulmine Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse õpitud astmete (SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I).</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning pentatoonikat.</p> <p>Liikumine Improviseeritud liikumise kaudu väljendatakse muusikapala karakterit.</p>

	<p>rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.</p>	<p>Luuakse laulu meeoluga sobivad liigutused.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust;</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada</p>	<p>Kultuuriline identiteet: regivärsi rütmistamine, regivärsi loomine.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, muusika osad.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate rütmipillide valmistamine</p>

<p>eesmärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>		
<p style="text-align: center;">MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; - kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; - eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); - eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid. 	<p>Autorid Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel tutvutakse autoritega. Otsitakse erinevatest infoallikatest autoritest teavet õpetaja suunamisel.</p> <p>Eesti rahvamuusika Kuulatakse eesti rahvalaule ja rahvapille. Eristatakse regilaulus ühe- ja kaherealist regiviisi. Tutvutakse erinevate eesti rahvapillidega (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, sarved, viled, torupill), neid eristatakse kuuldeliselt.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, ansambel, koor).</p> <p>Muusika väljendusvahendid Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt,</p>

		kasutades õpitud oskussõnavara. Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid.
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>Kultuuriline identiteet: maailma rahvaste muusika.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: meedias orienteerumine.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: mänguliste tegevuste abil aidatakse õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, muusikaliste väljenditega igapäevaelus ning muusikaga seotud elukutsetega - koorijuht, ansambel, solist, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutus.</p> <p>Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine. Kuulatavate muusikateoste kujustamine joonistuste.</p> <p>Matemaatika: võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p>
3. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad

<p style="text-align: center;">LAULMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris; - väljendab lauldes muusika sisu ning meeoleolu; - laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; - laulab peast I kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss); - lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ...), „Rongisõit“ (G.Ernesaks); - on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; - mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes. 	<p>Repertuaar Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ...), „Rongisõit“ (G.Ernesaks). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempo (kiire, aeglane).</p>
--	--	---

		<p>Muusikaline kirjaoskus Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi</p> <p></p> <p>ning õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide</p> <p> TI-RI-TI-RI, TAI-RI abil ning poolpaus,</p> <p>tervetaktpaus ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Seostatakse noodipikkuste silpnimetusi noodivältustega (TA = veerandnoot jne).</p> <p>Noodist laulmine Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse lihtsamaid laule noodist kasutades kõiki õpitud astmeid. Laulmisel arvestatakse tuttavate ja uute noodimärkidega (sidekaar, pidekaar, süsteem).</p> <p>Vorm Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Tutvutakse kaanoni laulmise põhimõtetega ja esitatakse neid.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid. Mudellaulud Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos</p>
--	--	--

		<p>käemärkidega. Tutvustatakse uusi astmeid (NA, DI, ülemine JO`)). Kinnistatakse eri tesseuurides kõiki põhiasmeid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule. Tutvutakse JO- ja RA-astmeridadega.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga;</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik: laulud meid ümbritsevast keskkonnast – koolist, kodust, loodusest. Nende abil saab kujundada õpilase väärtushinnanguid. Koorilaulu propageerimine, et see oleks jätkusuutlik.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa – regilaul, rahvalaul, rahvapillid, laulupidude traditsioon, rahvakalendritähtpäevad.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: erinevad elukutsed.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: aastaajad, loodus.</p>	<p>Eesti keel: tähestik, õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika: arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu;joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, sümbolid.</p> <p>Loodusõpetus: aastajad, kuud, ilmastiku näitused.</p> <p>Inimeseõpetus: kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad, aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kunstiõpetus: laulu sisu kujustamine joonistuste.</p> <p>Tööõpetus: rütmikaardid.</p> <p>Kehaline kasvatus: laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine.</p>

<p>analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: III klassis piirdub õpilase infotehnoloogia kasutamine oskusega käsitseda muusikakeskust.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine). Lõbusad arvutimängud. Seotud muusikalise kirjaoskusega. Kinnistavad rütmivorme jms.</p> <p>Smarttahvel. Põnev mänguliselt omandada noodipikkusi, kirjutada noodijoonestikule JO-võti, lohistades sõrmega tahvlil või teha sama liigutust arvutihhiirega.</p>		
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des ja/või kaasmängudes; - mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus. 	<p>Kehapill Rakendatakse kehapilli lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid Mängitakse rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid Mängitakse plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse</p>

		<p>plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pause</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: materjalide korduvkasutus pillide valmistamisel.</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa –rahvalaul, rahvapillid, rahvakalendri tähtpäevad.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: meeskonnatöö.</p> <p>Tervis ja ohutus: pillide ohutu käsitlemine.</p>	<p>Matemaatika: noodid- ja helikõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate rütmipillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>

<p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p> <p>IKT rakendamine: (muusikavideod, tunni näitlikustamine); vabavaraliste noodistus- ja helindusprogrammide kasutamine (näit MuseScore, Virtualpiano).</p>		
<p style="text-align: center;">MUUSIKA LIIKUMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; - kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid; - tantsib eesti laulu- ja ringmänge; - mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu</p> <p>Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud</p> <p>Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid.</p> <p>Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.</p>

		Tutvutakse valsi ja polka põhisammudega.
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>	<p>Tervis ja ohutus: stressiga toimetulek, mõõdukas füüsiline liikumine, muusikaline liikumine (rahvatants, laulumängud).</p> <p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa – rahvatants, rahvapillid, tansupidude traditsioon, rahvakalendri tähtpäevad.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: tantsud, laulu- ja liikumismängud.</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala meeolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, tantsud, laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika: muusikapala ülesehitus.</p>
MUUSIKALINE OMALOOMING	<ul style="list-style-type: none"> - rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); - loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades 	<p>Laulmine Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja</p>

	<p>õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - improviseerib astmemudelitele tuginedes; - loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); - kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel; - mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus. 	<p>plaatpillidel. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Liikumine Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust;</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi</p>	<p>Kultuuriline identiteet: regivärsi rütmistamine, regivärsi loomine.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, muusika osad.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate rütmipillide valmistamine.</p>

<p>tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt. Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>		
<p style="text-align: center;">MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; - kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeolelu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); - eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka); - otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapäille ning kirjeldab neid. 	<p>Autorid Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks Gustav Ernesaks, Miina Härma, Wolfgang Amadeus Mozart, Pjotr Tšaikovski jne.</p> <p>Eesti rahvamuusika Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapäille ning kirjeldatakse neid.</p> <p>Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskooresseisudega (solist,</p>

		<p>duo, duett, ansambel, koor, orkester). Eristatakse kuuldeliselt muusikažanre (marss, valss, polka).</p> <p>Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid.</p> <p>Muusika väljendusvahendid Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: väärtustab paikkondlikke kultuuritraditsioone ning autoreid ja interpreete, Eesti rahvakultuur, rahvamuusika kui kultuuri osa – regilaul, rahvalaul, rahvatants, rahvapillid, tansupidude traditsioon, rahvakalendri tähtpäevad.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: meedias orienteerumine, autorlus.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: mänguliste tegevuste abil aidatakse õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, muusikaliste väljenditega igapäevaelus ning muusikaga</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine. Kuulatavate muusikateoste kujustamine joonistuste.</p> <p>Matemaatika: võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika;</p> <p>Arvutiõpetus: info otsimine</p>

<p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>seotud elukutsetega - koorijuht, ansambel, solist, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor.</p>	
4. klass		
teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
LAULMINE	<ul style="list-style-type: none"> - suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; - laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; - väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaulu: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha öö" (F. Gruber); - osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt; - rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid. 	<p>Repertuaar Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislaulu: Eesti hümn, „Püha öö”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi</p>

		<p>koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempot (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus Kinnistatakse laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI, (paus), TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TA-A-A-A</p> <p> abil</p> <p>ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA = veerandnoot jne).</p> <p>Selgitatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Tutvutakse 4-osalise taktimõõdu (C) ja eeltaktiga.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid.</p> <p>Mudellaulud Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Seostatakse JO- ja RA-astmerida duur- ja moll-helilaadi ja kolmkõladega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Kinnistatakse astmemudeleid mudellaulude abil.</p>
--	--	--

		<p>Absoluutsed helikõrgused Tutvutakse noodinimetustega (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.</p> <p>Noodist laulmine Loetakse lodusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega. Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega.</p> <p>Vorm Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi õpitud mõistete. Lauldakse kaanoneid. Tutvutakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormiga.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: erinevad elukutsed. Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid. Keskond ja jätkusuutlik areng: aastaajad, loodushoid. Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur. Rahvaste muusika, mis tutvustab erinevate rahvaste muusikat ja kultuuri. Teabekeskond: meedias orienteeumine.</p>	<p>Eesti keel: teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus; silbitamine teksti rütmistamisel. Kirjandus: laulutekstide autorid. Matemaatika: laulu vorm, helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes, murrud, helikõrguste vahelised kaugused. Inimeseõpetus: kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo)</p>

<p>loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IV klassi pädevuste hulka kuulub oskus kasutada arvutit suhtlusvahendina ning hankida selle abil vajalikku informatsiooni.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine). Lõbusad arvutimängud. Seotud muusikalise kirjaoskusega. Kinnistavad rütmivorme jms. Arvutipõhised enesekontrollitendid. Muusikateoreetilisi küsimusi on võimalik kinnistada mänguliselt nt ristsõnade koostamisega.</p> <p>Smarttahvel: interaktiivsed ülesanded</p>		<p>liiklus. Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus: õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Kunst/loodusõpetus: looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks.</p> <p>Kunstiõpetus: laulu sisu kujustamine joonistuste.</p> <p>Tööõpetus: endavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja töö astmetega.</p> <p>Võõrkeel: itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega</p> <p>Arvutiõpetus: muusikaterminitele seletuste leidmine, info otsimine.</p>
	<p>- jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguuskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja</p>	<p>Kehapill Rakendatakse kehapilli <i>ostinatodes</i>, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid</p>

<p>PILLIMÄNG</p>	<p>plaatpille (valdavalt kaasmängudes);</p> <ul style="list-style-type: none"> - musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; - seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; - rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes. 	<p>Mängitakse rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid Mängitakse plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.</p> <p>Klaviatuur Seostatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) kindlate asukohtadega klaviatuuril ja mängitakse lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril (klaveril, süntesaatoril, erinevatel digitaalsetel rakendustel jne). Musitseerimisel kasutatakse teadlikult uusi rütme ja rütmifiguure</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt. Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: materjalide korduvkasutus pillide valmistamisel. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: meeskonnatöö.</p>	<p>Matemaatika: noodid-, helikõrgused, taktimõõt, aritmeetika rütmiharjutustes, seostamisoskus (astmerea tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p>

<p>teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p> <p>IKT rakendamine: (muusikavideod, tunni näitlikustamine); vabavaraliste noodistus- ja helindusprogrammide kasutamine (näit MuseScore, Virtualpiano).</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p> <p>Tervis ja ohutus: pillide ohutu käsitlemine.</p>	<p>Tööõpetus: lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p>
---	---	--

<p style="text-align: center;">MUUSIKA LIIKUMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; - väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; - rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu</p> <p>Tutvutakse liikumise kaudu uute rütmide ja rütmifiguuridega ja pausidega (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot, tervepaus).</p> <p>Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm).</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud</p> <p>Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse valssi ja polkat, kasutades põhisamme.</p>
<p style="text-align: center;">ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p style="text-align: center;">LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p style="text-align: center;">LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>

<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>	<p>Tervis ja ohutus: stressiga toimetulek, mõõdukas füüsiline liikumine, tervislik eluviis kui väärtus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: laulu- ja liikumismängud, rahva- ja seltskonnatantsud. Kultuuriline identiteet: rahvakultuur.</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm kuulatavate</p> <p>Kunst/informaatika: muusikateoste kujustamine joonistuste (ka programmi Paint abil).</p>
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - julgeb loomeideedega katsetada; - loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; - improviseerib astmemudelitele tuginedes; 	<p>Laulmine Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides, rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinato</i>'sid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); - loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda. 	<p>muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Liikumine Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi.</p> <p>Digivahendid Tutvutakse erinevate digitaalsete rakendustega, rikastamaks omaloomingut.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingu ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust;</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis</p>	<p>Kultuuriline identiteet: regivärsi rütmistamine, regivärsi loomine.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, regivärside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst: rütmikaartide valmistamine</p>

<p>peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>		
<p style="text-align: center;">MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; - tunneb ja eristab eesti rahvapille; - otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; - kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente; - eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); - analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega. 	<p>Autorid Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.</p> <p>Eesti rahvamuusika Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ja esituskooresse. Kuulatakse</p>

		<p>ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Kuulatakse erinevaid pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid) ja eristatakse pillirühmi kõla ja välimuse järgi.</p> <p>Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Tutvutakse Eesti ooperiteatritega (Rahvusoper Estonia ja teater Vanemuine).</p> <p>Muusika väljendusvahendid Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide</p>	<p>Kultuuriline identiteet: Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur. Rahvaste muusika, mis tutvustab erinevate rahvaste muusikat ja kultuuri. Euroopa tähtsamad heliloojad. Teabekeskond: meedias orienteeumine, informatsiooni leidmine muusika kohta läbi meedia. Tehnoloogia ja innovatsioon: õpitu kinnistamine interaktiivse</p>	<p>Eesti keel: sõnavara, k.a. muusikaline, õigekiri väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline) Kirjandus: autorlus. Kunst: muusika meeolelu visualiseerimine. Matemaatika: võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus: aeg (tempo) kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p>

<p>seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>mängu kaudu, aktiivõppemeetodid.</p>	<p>Tööõpetus: endavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Võõrkeeled: võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine</p> <p>Arvutiõpetus: muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>
5. klass		
teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
LAULMINE	<ul style="list-style-type: none"> - laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; - laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; - väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislause: („Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E.Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Püha öö“ (F. Gruber); - osaleb laulupeotraditsiooni 	<p>Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, eristades neid üksteisest. Jätkatakse ühe- ja kahehäälselsete laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmist. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislause: („Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E.Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Püha öö“ (F.Gruber).</p> <p>Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja</p>

	<p>edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust; - kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga. 	<p>saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi.</p> <p>Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga.</p> <p>Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga.</p> <p>Interpretatsioon</p> <p>Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (<i>piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo</i>) ja tempot (kiire, aeglane).</p> <p>Tutvustatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks <i>ritenuto, accelerando, largo, andante, moderato, allegro</i> jne.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat.</p> <p>Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.</p> <p>Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA-veerandnoot jne).</p> <p>Kinnistatakse taktimõõdu kahe numbriga tähendust.</p> <p>Relatiivsed astmed ja astmemudelid</p>
--	--	--

		<p>Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Seostatakse duur- ja moll-helilaadi helistikega (paralleelhelistikud C-a, G-e, F-d).</p> <p>Absoluutsed helikõrgused Kinnistatakse tähtnimetusi (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil.</p> <p>Tutvustatakse erinevaid alteratsioonimärke: diees, bemoll, bekarr.</p> <p>Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.</p> <p>Noodist laulmine Lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist.</p> <p>Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega (helistike määramine).</p> <p>Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega.</p> <p>Vorm Teadvustatakse õpitavate laulude vorm ja kinnistatakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormi. Jätkatakse kaanonite laulmist.</p> <p>Tutvutakse skertso žanriga.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p>	<p>Eesti keel: teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus; silbitamine teksti rütmistamisel.</p>

<p>rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: V klassi pädevuste hulka kuulub oskus kasutada arvutit suhtlusvahendina ning hankida selle abil vajalikku informatsiooni.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine). Lõbusad arvutimängud. Seotud muusikalise kirjaoskusega. Kinnistavad rütmivorme jms. Arvutipõhised enesekontrollitised. Muusikateoreetilisi küsimusi on võimalik kinnistada mänguliselt nt ristsõnade koostamisega.</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu. Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgus.</p>	<p>Kirjandus: laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika: laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, noodivältused, helikõrgused ja nende vahelised kaugused (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Arvutiõpetus: muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p> <p>Ühiskonnaõpetus: kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus: õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Kunst: rütmikaartide valmistamine.</p>
---	--	---

<p>Smarttahvel: interaktiivsed ülesanded</p>		
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); - musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; - rakendab pillimängus digivõimalusi; - seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; - rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes. 	<p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse oma plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.</p> <p>Klaviatuur. Paigutatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril. Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus:</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p>	<p>Matemaatika: noodid-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja</p>

<p>väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p> <p>IKT rakendamine: (muusikavideod, tunni näitlikustamine); vabavaraliste noodistus- ja helindusprogrammide</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Tööõpetus: lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p>
--	---	---

kasutamine (näit MuseScore, Virtualpiano).		
MUUSIKA LIIKUMINE	<ul style="list-style-type: none"> - tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; - väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; - rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm).</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse erinevaid rahvatantse, kasutades nende põhisamme.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust. Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne,</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, koordinatsioon; muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri</p>

<p>moraalinormide seisukohast.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Õpipädevus: kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitudga.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>	<p>enesehinnang, analüüsivõime</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgeus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p>	<p>kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti lauluja ringmängud.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt.</p>
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - julgeb loomeideedega katsetada; - loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; - improviseerib astmemudelitele tuginedes; - loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); - loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa 	<p>Laulmine Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Liikumine Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi.</p> <p>Digivahendid</p>

	instrumentaalpala, esitab seda.	Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust;</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgeus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgeus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, noodiväljendused, muusikapala vorm, mälu.</p>

paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.		
<p>MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; - tunneb ja eristab eesti rahvapille; - otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; - kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente; - eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); - analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega. 	<p>Autorid Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.</p> <p>Eesti rahvamuusika Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Tutvutakse rahvalaulu liikidega ja erinevate rahvatantsudega. Kuulatakse erinevaid pärimusmuusika töötlusi.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning erinevaid esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Tutvustatakse kodukoha ja Eesti erinevaid koore ja dirigente. Tutvustatakse</p>

		<p>erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi.</p> <p>Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavalisid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult.</p> <p>Muusika väljendusvahendid Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga;</p>	<p>Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur. Rahvaste muusika, mis tutvustab erinevate rahvaste muusikat ja kultuuri.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: meedias orienteumine, muusikaliikide ja erinevate muusikakoosseisude analüüsimine, materjali otsimine meediast. Autorlus, esinemisjulgus. Tehnoloogia ja innovatsioon: analüüsivõime, väärtushinnangud, julgus, aktiivõppemeetodid. Erinevate rahvaste muusika kohta info otsimine ja referaatide, ettekannete koostamine.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: Eesti rahvamuusikat, rahvapille ja rahvatantsu. Lugude analüüs, aktiivõppemeetodid,</p>	<p>Eesti keel: sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline); omadussõnade leidmine ja kasutamine muusika kirjeldamisel, loomingupealkirjade ja jutukeste loomine muusikat kuulates, sõnarütmide kasutamine rütmifiguuride õppimisel ja kordamisel;</p> <p>Kirjandus: autorlus.</p> <p>Ajalugu: Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled: võõrkeelsete laulu tekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt, murrud,</p>

<p>analüüsida oma teadmisi ja oskusi. Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud.</p>	<p>mälu, seostamisoskus, võrdlemine, eristamine, taktimõõdud, loogika. Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine. Ühiskonnaõpetus: aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad. Tehnoloogiaõpetus: omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p>
6. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
LAULMINE	<ul style="list-style-type: none"> - laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; - laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; - laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; - väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislaulu: („Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Püha öö“ (F. Gruber), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Majakene mere ääres“ (Ü.Vinter); 	<p>Repertuaar Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, eristades neid üksteisest. Jätkatakse ühe- ja kahehäälsede laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmist. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislaulu. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika Lauldakse hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi. Osaletakse</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; - rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga. 	<p>laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsitakse kogetut suuliselt ja kirjalikult.</p> <p>Interpretatsioon Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot. Kinnistatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus Rakendatakse lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutatakse laulu õppides relatiivseid astmeid ja absoluutseid helikõrgusi. Noodist lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist ning arvestatakse õpitud noodikirja märkidega. Kinnistatakse õpitud helistikke (C-a, G-e, F-d), seostades neid duur- ja mollhelilaadiga. Selgitatakse õpitavate laulude vormi.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust;</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne,</p>	<p>Eesti keel: teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus, silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Kirjandus: laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika: laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, noodivältused, taktimõõt;</p>

<p>suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: VI klassi pädevuste hulka kuulub oskus kasutada arvutit suhtlusvahendina ning hankida selle abil vajalikku informatsiooni.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine). Lõbusad arvutimängud. Seotud muusikalise kirjaoskusega. Kinnistavad rütmivorme jms. Arvutipõhised enesekontrollitendid. Muusikateoreetilisi küsimusi on võimalik kinnistada mänguliselt nt ristsõnade koostamisega.</p> <p>Smarttahvel: interaktiivsed ülesanded</p>	<p>enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu. Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgus.</p>	<p>helikõrgused ja nende vahelised kaugused (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Arvutiõpetus: muusikaterminitele seletuste leidmine internetis.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus: õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Kunst: rütmikaartide valmistamine.</p>
---	---	--

<p style="text-align: center;">PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); - musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; - seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; - rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes. 	<p>Noodist mängimisel kinnistatakse absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse rütmipillidel, kasutades pillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille <i>ostinato</i>'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid, kinnistades absoluutset noodisüsteemi.</p> <p>Klaviatuur. Paigutatakse absoluutsed helikõrgused (tähtnimetused) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril. Musitseerimisel kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.</p>
<p style="text-align: center;">ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine</p>	<p style="text-align: center;">LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p style="text-align: center;">LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p>	<p>Matemaatika: noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja</p>

<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p> <p>IKT rakendamine (muusikavideod, tunni näitlikustamine); vabavaraliste noodistus- ja helindusprogrammide kasutamine (näit</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p> <p>Kodaniku algatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: lihtsate pillide valmistamine ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>
--	--	--

MuseScore, Virtualpiano).		
MUUSIKA LIIKUMINE	<ul style="list-style-type: none"> - tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; - väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; - rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Teiste maade rahvatantsud Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Tutvutakse valikuliselt erinevate maade rahvatantsudega, kasutades nende põhisamme.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Kodaniku algatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus,</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, koordinatsioon; muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti lauluja ringmängud.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt.</p>

<p>väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt. Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga. Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades. Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>	<p>väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p>	
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - julgeb loomeideedega katsetada; - loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; - improviseerib astmemudelitele tuginedes; - loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); - loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda. 	<p>Laulmine Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Liikumine Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi. Digivahendid Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.</p>

ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: aktiivõppemeetodid.</p> <p>Kodaniku algatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgeus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, noodiväljendus, muusikapala vorm, mälu.</p>

<p style="text-align: center;">MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; - tunneb ja eristab eesti rahvapille; - otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; - kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente; - eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); - analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega. 	<p>Autorid Uuritakse valikuliselt (nt eesti heliloojad, õpitava maa helilooja(d)) kuulatud heliteose autori loometegevust, kasutades teabe leidmiseks erinevaid infoallikaid. Tutvustatakse infot kaaslastele. Tutvutakse muusikateose interpreteerimisvõimalustega (töötlus, orkestratsioon, remiks).</p> <p>Euroopa rahvaste muusika Tutvutakse valikuliselt Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Austria, Suurbritannia, Venemaa muusikatraditsioonidega. Arutelude ja vestluste käigus võrreldakse õpitud rahvaste muusikat eesti rahvamuusikaga, nt leitakse erinevusi ja sarnasusi eesti rahvapillidega (pillirühm, kuju, kõla).</p> <p>Laulupidude traditsioon, teekond läbi aja heliloojate Aleksander Kunileid, Karl August Hermann, Miina Härma, Gustav Ernesaks, Veljo Tormis, Rene Eespere, Alo Mattiisen, Olav Ehala, Rasmus Puur, Pärt Uusberg jt loomingu näitel.</p> <p>Eesti heliloojate põlvkondlik järjepidevus heliloojate Rudolf Tobias, Heino Eller, Eduard Tubin, Arvo Pärt, Lepo Sumera, Jaan Rääts, Erkki-Sven</p>
---	--	--

		<p>Tüür, Tõnu Kõrvits jt loomingu näitel.</p> <p>Kontsert Kinnistatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Analüüsitakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, antakse kuuldle ja nähtule hinnang ning jagatakse kogemusi kaaslastega.</p> <p>Muusika väljendusvahendid Kirjeldatakse ja analüüsitakse kogetud muusikaelamust õpitud oskussõnavara kasutades.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: Kultuuriline identiteet: Eesti rahvakultuur. Rahvaste muusika, mis tutvustab erinevate rahvaste muusikat ja kultuuri.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: meedias orienteerumine, muusikaliikide ja erinevate muusikakoosseisude analüüsimine, materjali otsimine meediast. Autorlus, esinemisjulgus. Tehnoloogia ja innovatsioon: analüüsivõime, väärtushinnangud, julgus, aktiivõppemeetodid. Erinevate rahvaste muusika kohta info otsimine ja referaatide, ettekannete koostamine.</p>	<p>Eesti keel: sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus: autorlus. Kunst: muusika meeolelu visualiseerimine.</p> <p>Ajalugu: Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled: võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, võrdlemine, eristamine, taktimõõdud, loogika.</p>

<p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: Eesti rahvamuusikat, rahvapille ja rahvatantsu. Lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud.</p>	<p>Ühiskonnaõpetus: aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p>
7. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
LAULMINE	<ul style="list-style-type: none"> - laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; - laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; - väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär); - laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 	<p>Repertuaar</p> <p>Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislaulu. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika</p> <p>Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning</p>

	<p>- kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.</p>	<p>arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoitu häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: helivältused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süngoop ja triool kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; rondo ja variatsioonivorm; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust. Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime. Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu. Teabekeskkond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgus.</p>	<p>Eesti keel: teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmeks; silbitamine teksti rütmistamisel. Kirjandus: laulutekstide autorid. Matemaatika: laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, noodivältused, taktimõõt; helikõrgused ja nende vahelised kaugused (astme-</p>

<p>üldkehtivate moraalnormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: Lisaks eespool mainitud IKT vahenditele omandavad õpilased selles astmes õpetaja juhendamisel PowerPoint'i koostamise oskused.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kästletakse erinevaid muusikaga seotud elukutseid ja edasiõppimisvõimalusi.</p> <p>Keskfond ja jätkusuutlik areng: läbi laulurepertuaari anda lastele edasi sõnum keskkonna hoiust.</p>	<p>ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Füüsika: heli omadused – heli kõrgust mõõdetakse hertzides, heli tugevust mõõdetakse detsibellides. Helilained – kaja, akustika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus: õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Kunst: rütmikaartide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikaterminitele seletuste leidmine internetis.</p>
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus; - musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; - uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; - süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, 	<p>Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Pillimängu kaudu tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Idamaade,</p>

	<p>rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p>	<p>Austraalia jt) muusika ja filmimuusikaga.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>Matemaatika: noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted</p>

<p>probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p>		
<p style="text-align: center;">MUUSIKA LIIKUMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; - tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; - leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm); - rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo).</p> <p>Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.</p>
<p style="text-align: center;">ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p style="text-align: center;">LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p style="text-align: center;">LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast. Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust. Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu ja ringmängud. Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt</p>

<p>Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>		
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; - katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkondi kasutades; - loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); - analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; - rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. 	<p>Laulmine Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescape, Noteflight jt</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, regivärsside ja lihtsamate</p>

<p>loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilane valmistab muusikas erinevatel teemadel ettekandeid, mida esitleb kogu klassile Power Point`is.</p>	<p>laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, noodiväljendused, muusikapala vorm, mälu.</p> <p>Arvutiõpetus: lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja 	<p>Autorid ja interpretid Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt</p>

<p style="text-align: center;">MUUSIKA KUULAMINE</p>	<p>põhjustab oma arvamust;</p> <ul style="list-style-type: none"> - võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest - võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; - analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; - uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; - rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; - rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; - tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, 	<p>eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Muusikainstrumentid Eristatakse kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Tutvutakse kammeransamblite koosseisudega (klaveritrio, keelpillikvartett jt).</p> <p>Maailma rahvaste muusika Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt tundma teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit. Luuakse seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud heliloojatega (nt Sven Grünberg, Peeter Vähi jt).</p> <p>Vaimulik muusika Tutvutakse eesti vaimuliku rahvalaulu ja heliloojatega, kes on oma loomingus kasutanud vaimulikke rahvaviise (Cyrillus Kreek, Tõnu Kõrvits jt) ning heliloojatega, kes on loonud vaimulikku muusikat (Rudolf Tobias, Arvo Pärt, Urmas Sisask jt).</p> <p>Eesti pärimusmuusika tänapäeval Pärimusmuusika mõiste, artistid ja ansamblid, festivalid, õppimisvõimalused.</p> <p>Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning</p>
---	--	---

	<p>muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega;</p> <ul style="list-style-type: none"> - seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; - järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades 	<p>muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -</p>	<p>Kultuuriline identiteet: “Maailma rahvaste muusika”, kus tutvutakse erinevate maade kultuuri, ajaloo ja muusikaga. Kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgeus.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: analüüsivõime, väärtushinnangud, julgeus.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kästletakse erinevaid muusikaga seotud elukutseid ja edasiõppimisvõimalusi.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng: erinevate teoste kuulamine, mis on autorite poolt kirjutatud just sellel eesmärgil – kaitsta loodust ja keskkonda.</p> <p>Väärtused ja kõlblus:</p>	<p>Eesti keel: sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus: autorlus.</p> <p>Loodusained: geograafiline kaart, rahvaste muusika (riikide asukoht, kultuur, maastik), heliomadused – kõrva ehitus, häälemurre – hääleorganid.</p> <p>Füüsika:</p> <p>Ajalugu: Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled: võõrkeelsete laulu tekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, võrdlemine, eristamine, taktimõõdud, loogika.</p> <p>Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus:</p>

arhiivid, tunni näitlikustamine).	maailma rahvaste muusikas käsitletakse erinevate rahvaste usundeid.	omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine. Arvutiõpetus: muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
8. klass		
Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
LAULMINE	<ul style="list-style-type: none"> - laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; - laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; - väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär); - on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; - kasutab muusikalist kirjaoskust ja 	<p>Repertuaar Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislaulu. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus</p>

	<p>muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.</p>	<p>Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: helivältused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süngoop ja triool kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; rondo ja variatsioonivorm; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KIJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust. Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime. Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu. Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgus. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kästletakse erinevaid muusikaga seotud elukutseid ja edasiõppimisvõimalusi.</p>	<p>Eesti keel: teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus; silbitamine teksti rütmistamisel. Kirjandus: laulutekstide autorid. Matemaatika: laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, noodivältused, taktimõõt; helikõrgused ja nende vahelised kaugused (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). Füüsika: heli omadused – heli kõrgust mõõdetakse hertzides, heli tugevust</p>

<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: läbi laulurepertuaari anda lastele edasi sõnum keskkonna hoiust.</p>	<p>mõõdetakse detsibellides. Helilained – kaja, akustika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus: õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Kunst: rütmikaartide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikaterminitele seletuste leidmine internetis.</p>
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus; - musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; - uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; - süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes. 	<p>Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikaga läbi pillimängu. Leitakse ansamblimängu harrastamise võimalusi õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus:</p>	<p>Väärtused ja kölblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p>	<p>Matemaatika: noodid-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja</p>

<p>väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Kehaline kasvatus: kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted</p>
	<p>- võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;</p>	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu</p>

<p style="text-align: center;">MUUSIKA LIIKUMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; - leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm); - rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo).</p> <p>Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt.</p>

<p>nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades. Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>		
<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; - katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalsete keskkondi kasutades; - loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); - analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; - rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. 	<p>Laulmine Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Liikumine Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.</p> <p>Digivahendid Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescape, Noteflight jt</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust. Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus. Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne,</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. Matemaatika: taktimõõt,</p>

<p>nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>	<p>enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilane valmistab muusikas erinevatel teemadel ettekandeid, mida esitleb kogu klassile Power Point`is.</p>	<p>noodivältused, muusikapala vorm, mälu.</p> <p>Arvutiõpetus: lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>
<p>MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; - võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes 	<p>Autorid ja artistid Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Heli ja selle omadused. Elektrofonid. Arvutimuusika Tutvutakse heli ja selle omadustega ning eristatakse kõla ja kuju järgi akustilisi ja</p>

	<p>muusika väljendusvahenditest;</p> <ul style="list-style-type: none"> - võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; - analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; - uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; - rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; - rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; - tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; - seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; - järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja 	<p>elektroonilisi muusikainstrumente.</p> <p>Tutvutakse arvutimuusika arengulooga ja selle loomise võimalustega.</p> <p>Muusikatööstus Tutvutakse muusikatehnika arengulooga. Õpitakse tundma autorikaitse seadust ja autoriõigusega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).</p> <p>Maailma rahvaste muusika Kuulatakse ja õpitakse valikuliselt tundma ja eristama Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat.</p> <p>Rokk- ja popmuusika sünni ja arengu Levimuusika Eestis. Kuulatakse ja võrreldakse rokk- ja popmuusika stiile, luuakse seosed levimuusika arenguga Eestis.</p> <p>Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.</p>
--	--	--

	kasutades muusikateavet virtuaalkesksete	
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>Kultuuriline identiteet: “Maailma rahvaste muusika”, kus tutvutakse erinevate maade kultuuri, ajaloo ja muusikaga. Kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgus.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: analüüsivõime, väärtushinnangud, julgus.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kästletakse erinevaid muusikaga seotud elukutseid ja edasiõppimisvõimalusi.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng: erinevate teoste kuulamine, mis on autorite poolt kirjutatud just sellel eesmärgil – kaitsta loodust ja keskkonda.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: maailma rahvaste muusikas käsitletakse erinevate rahvaste usundeid.</p>	<p>Eesti keel: sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus: autorlus.</p> <p>Loodusained: geograafiline kaart, rahvaste muusika (riikide asukoht, kultuur, maastik), heliomadused – kõrva ehitus, häälemurre – hääleorganid.</p> <p>Ajalugu: Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled: võõrkeelsete laulu tekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, võrdlemine, eristamine, taktimõõdud, loogika.</p> <p>Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Kehaline kasvatus: Ladina-Ameerika muusika, võistlustants.</p>
9. klass		

Teema	õpitulemused	õppesisu /alateemad
<p style="text-align: center;">LAULMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; - laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; - väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: („Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre) „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär); - on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; - kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksikui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. 	<p>Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislause. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksikui, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad:</p>

		<p>helivältused, rütmifiguurid ja pausid; kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; rondo ja variatsioonivorm; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga; väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.</p> <p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu. Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgeus.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kästletakse erinevaid muusikaga seotud elukutseid ja edasiõppimisvõimalusi.</p> <p>Keskond ja jätkusuutlik areng: läbi laulurepertuaari anda lastele edasi sõnum keskkonna hoiust.</p>	<p>Eesti keel: teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus; silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Kirjandus: laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika: laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, noodivältused, taktimõõt; helikõrgused ja nende vahelised kaugused (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Füüsika: heli omadused – heli kõrgust mõõdetakse hertzides, heli tugevust mõõdetakse detsibellides. Helilained – kaja, akustika.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikaterminitele seletuste leidmine internetis.</p> <p>Ühiskonnaõpetus: kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p>

<p>teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p>		<p>Kehaline kasvatus: õige kehahoid ja hingamine. Kunst: rütmikaartide valmistamine.</p>
<p>PILLIMÄNG</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus; - musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; - uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblesse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; - süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes. 	<p>Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Tutvutakse maailma rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikaga pillimängu kaudu.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt. Sotsiaalne ja kodanikupädevus: suutlikkus ennast teostada; teha koostööd teiste inimestega erinevates</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus. Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne,</p>	<p>Matemaatika: noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). Kehaline kasvatus: kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>

<p>situatsioonides; suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Digipädevus: osaleda digitaalses sisuloomes; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.</p>	<p>enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p>	<p>Arvutiõpetus: pillimängu õpetuste leidmine, nootide leidmine, muusikaprogrammi kasutamisel lihtsate muusikapalade loomine, salvestamine.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; - tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 	<p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu</p> <p>Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo).</p>

<p>MUUSIKA LIIKUMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm); - rakendab liikumises muusikateadmisi. 	<p>Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast. Suhtluspädevus: suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada; väärtustada väljendusrikast keelt. Õpipädevus: kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga. Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades. Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod).</p>	<p>Kultuuriline identiteet: kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust. Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgus, koostööoskus.</p>	<p>Kehaline kasvatus: muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu ja ringmängud. Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt.</p>

<p>MUUSIKALINE OMALOOMING</p>	<ul style="list-style-type: none"> - loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; - katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalsete keskkondi kasutades; - loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); - analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; - rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust. 	<p>Laulmine Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.</p> <p>Pillimäng Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas.</p> <p>Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.</p> <p>Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.</p> <p>Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.</p>
<p>ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>LÄBIVAD TEEMAD</p>	<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>
<p>Kultuuri ja väärtuspädevus: väärtustada kunsti ja loomingu ning kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Enesemääratluspädevus : suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpituga;</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, analüüsivõime.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: esinemisjulgeus, kultuuriteadlikkus, väärtushinnangud, julgeus, koostööoskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: ühtekuuluvustunne, enesehinnang, eneseväljendus, tähelepanu.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilane valmistab muusikas erinevatel teemadel ettekandeid, mida esitleb kogu klassile Power Point`is.</p>	<p>Eesti keel: õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus: muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika: taktimõõt, noodiväljendused, muusikapala vorm, mälu.</p> <p>Arvutiõpetus: lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>

<p>analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.</p>		
<p style="text-align: center;">MUUSIKA KUULAMINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; - võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest - võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab 	<p>Autorid Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretide ja artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Orkester Muusikanäidete abil tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega.</p> <p>Hääl Tutvutakse hääleorganitega (hingamiselundid,</p>

	<p>iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;</p> <ul style="list-style-type: none"> - analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; - uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; - rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; - rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; - tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; - seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; - järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades. 	<p>hääletekitajad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike.</p> <p>Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Kuulatakse ning õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat.</p> <p>Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki (ooper, operett, muusikal, ballett). Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Luuakse seosed lavamuusika arenguga Eestis.</p> <p>Džässmuusika Tutvutakse džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil õpitakse tundma džässmuusika põhijooni ja stiile. Kuulatakse olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut.</p> <p>Filmimuusika Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse (lauldakse)</p>
--	--	--

		<p>olulisemate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Kontsert Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.</p>
ÜLDPÄDEVUSTE Kujundamine	LÄBIVAD TEEMAD	LÕIMING TEISTE AINETEGA
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; väärtustada inimlikku, kultuurilist, mitmekesisust.</p> <p>Õpipädevus: suutlikkus seostada omandatud teadmisi varem õpitudga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: “Maailma rahvaste muusika”, kus tutvutakse erinevate maade kultuuri, ajaloo ja muusikaga. Kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust, kultuuriteadlikkust.</p> <p>Teabekeskond ja meediakasutus: autorlus, analüüs, esinemisjulgus.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: analüüsivõime, väärtushinnangud, julgus.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: kästletakse erinevaid muusikaga seotud elukutseid ja edasiõppimisvõimalusi.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: erinevate teoste kuulamine, mis on autorite poolt kirjutatud just sellel eesmärgil – kaitsta loodust ja keskkonda.</p>	<p>Eesti keel: sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p> <p>Kirjandus: autorlus</p> <p>Loodusained: geograafiline kaart, rahvaste muusika (riikide asukoht, kultuur, maastik), heliomadused – kõrva ehitus, häälemurre – hääleorganid.</p> <p>Ajalugu: eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled: võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p>Arvutiõpetus: muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p> <p>Matemaatika: muusikapala vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus, võrdlemine, eristamine, taktimõõdud, loogika.</p>

<p>Digipädevus: IKT rakendamine (muusikavideod, virtuaalnäitused ja -arhiivid, tunni näitlikustamine).</p>	<p>Väärtused ja kõlblus: maailma rahvaste muusikas käsitletakse erinevate rahvaste usundeid.</p>	<p>Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine. Ühiskonnaõpetus: aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad. Tehnoloogiaõpetus: omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p>
---	---	---

2.2.4. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi I kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
<p>Mardi- ja kadripäeva kombed ja mängud</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - õpib läbi erinevate tegevuste tundma põhilisi mardi- ja kadripäevaga seotud uskumusi, kombeid ja tegevusi. - saab korraldamise ja osalemise kogemuse; - tunneb rõõmu rahvamängude mängimisest. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valmistab esemed, mida saab kasutada mardi- ja kadripäeval (nt pill, mask, lõngatitt kadriemale); - võrdleb, leiab sarnasusi ja seoseid mardi- ja kadripäeva kommetes, uskumustes ja ilmatarkustes; - esitab rahvalaulu; - mängib rahvamänge; - saab positiivse elamuse läbi mardi- ja kadripäeva tegevuste.
<p>Projekt “Nutikas taaskasutus”</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - mõistab mõisteid: keskkond, ökoloogia, taaskasutus; - teab, kuidas loodust kaitsta; kuidas tekitada vähem jäätmeid - tunneb rahvapillide mõistet; - kogub kasutatud materjale, mis on vajalikud 	<p>Taaskasutatud materjalidest pillide meisterdamine.</p>

	muusikainstrumendi valmistamiseks.	
Jõulud on tulemas. Jõulupidu.	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab ja tunneb jõuludega seonduvat; - teab ja oskab kirjeldada jõuludega seotud asju ja tegelasi; - oskab tegutseda teistega koos ja teha koostööd; - tunneb rõõmu. 	Laulmine, muusika kuulamine, loomingulised tegevused, kooli jõuluüritusel esitamine.

2.2.5. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi II kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
Mardi- ja kadripäeva kombed ja mängud	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - õpib läbi erinevate tegevuste tundma põhilisi mardi- ja kadripäevaga seotud uskumusi, kombeid ja tegevusi. - saab korraldamise ja osalemise kogemuse; - tunneb rõõmu rahvamängude mängimisest. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valmistab esemed, mida saab kasutada mardi- ja kadripäeval (nt pill, mask, lõngatitt kadriemale); - võrdleb, leiab sarnasusi ja seoseid mardi- ja kadripäeva kommetes, uskumustes ja ilmatarkustes; - esitab rahvalaulu; - mängib rahvamänge; - saab positiivse elamuse läbi mardi- ja kadripäeva tegevuste.
Projekt “Nutikas taaskasutus“	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - mõistab mõisteid: keskkond, ökoloogia, taaskasutus; - teab, kuidas loodust kaitsta; kuidas tekitada vähem jäätmeid 	Taaskasutatud materjalidest pillide meisterdamine.

	<ul style="list-style-type: none"> - tunneb rahvapillide mõistet; - kogub kasutatud materjale, mis on vajalikud muusikainstrumendi valmistamiseks. 	
Jõulud on tulemas. Jõulupidu.	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - teab ja tunneb jõuludega seonduvat; - teab ja oskab kirjeldada jõuludega seotud asju ja tegelasi; - oskab tegutseda teistega koos ja teha koostööd; - tunneb rõõmu. 	Laulmine, muusika kuulamine, loomingulised tegevused, kooli jõuluüritusel esitamine.

2.2.6. Praktilised tööd ja õppetegevus väljaspool klassiruumi III kooliastmes

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
Jõulud muusikas	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - mõistab advendi, jõulude tähendust, 	Laulmine, muusika kuulamine, loomingulised tegevused, kooli jõuluüritusel esitamine.